

**Don Bosco Általános Iskola, Szakképző Iskola, Technikum,
Gimnázium és Kollégium**

Pedagógiai Programja

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
2. A Pedagógiai Program kialakításáról	5
3. Az intézmény küldetésnyilatkozata	6
4. Helyzetelemzés	7
Szélesebb társadalmi-kulturális környezet	7
Fiataljaink szűkebb társadalmi és családi háttere	7
Kapcsolat az iskolával	8
Problémák.....	8
5. Az intézmény nevelési programja.....	11
5.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
Keresztény értékek	11
Polgári értékek.....	12
A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei	14
A nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés és oktatás elvei:	15
5.2. Innovativitás, horizontális kapcsolatok, egymástól tanulás	16
Oktatási innováció - Élménypedagógiai módszerek alkalmazása	16
5.3 Nevelő-oktató munkánk tárgyi és személyi feltételei.....	17
5.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	20
5.5. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
5.5.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon.....	24
5.5.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	26
5.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	27
5.7. Közösségi szolgálat	29
5.8. Pedagógusok, osztályfőnökök helyi feladatai.....	31
A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:	31
Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:	32
5.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	33
5.9.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	33
5.9.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	34
5.9.3 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	35
5.9.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	35
5.9.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	36
5.10. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	38
5.11. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	38
5.11.1. A diákokkal való kapcsolattartás formái	39
5.11.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái.....	39
5.11.3. Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel	40
5.12. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	40
5.12.1. A vizsgaszabályzat célja	40
5.12.2. A vizsgaszabályzat hatálya	41
5.12.3. Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje	42

5.13. Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai	42
5.14. A felvételi eljárás különös szabályai	43
5.15. A felnőttoktatás céljai és feladatai	43
5.16. Tanítási órák keretein kívül megvalósuló integrációt segítő egyéb foglalkozások	44
6. Helyi tanterv.....	45
6.1. A választott kerettantervek megnevezése	45
6.2. A választott kerettanterv által meghatározott órakeretek képzési típusonként	45
6.2.1 Általános iskola 1-4. évfolyam	47
6.2.2 Általános iskola 5-8. évfolyam	47
6.2.3 Szakközépiskola	49
6.2.4. Szakközépiskola 3+2 érettségire való felkészítés.....	50
6.2.5 Gimnázium.....	51
6.2.6. Szakgimnázium	52
(2018/2019-es tanévtől került bevezetésre 9. évfolyamtól került felmenő rendszerben)	52
(a 2016/2017-es tanévtől került bevezetésre 9. évfolyamtól került felmenő rendszerben).....	53
(2013/2014-es tanévtől került bevezetésre 9. évfolyamtól került felmenő rendszerben).....	54
6.3. Iskolarendszerű felnőttoktatás	54
6.3.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, ifjúsági tagozat.....	54
6.3.2. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, esti és levelező képzés.....	56
6.3. 3. Középfokú nevelés-oktatás, esti és levelező képzés.....	58
6.3.4A Szakképzési Hídprogram közismereti óraszámai	61
6.3.5.A Köznevelési Hídprogram helyi tanterve	62
<i>A tanév javasolt beosztása a Köznevelési Hídprogramban kerettanterv szerint.....</i>	<i>62</i>
<i>Műveltségterületek és óraszámok a köznevelési - Híd I. - programban .....</i>	<i>62</i>
7. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	63
8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása	64
8.1. A mindennapos testnevelés szervezése.....	64
8.2. A választható tantárgyak, foglalkozások.....	65
8.3. A közép szintű érettségi vizsgára történő felkészítés.....	65
8.4 A középszintű érettségi vizsga témakörei	66
8.5. Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái	88
8.6. Magasabb évfolyamba lépés feltételei	90
8.7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása.....	91
8.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	91
8.9. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek	91
8.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei.....	92
8.11. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei, formái.....	96
Jutalmazás formái:	98
Fegyelmező intézkedések:	99
Magatartás értékelésének elvei:	100

A szorgalom értékelésének szempontjai	101
8.12. Sajátos pedagógiai módszerek	102
Tanulócsoportos oktatás	102
Projekt módszer	103
Komplex Instrukció	103
Másodi Esély Gimnáziumi Program	104
8.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	105
8.13.1. A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei	105
8.13.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	106
8.14. Az iskola értékelési és ellenőrzési rendszere	107
8.15. Tantárgyak tanterve	111
8.16. Szakmai program	111
8.17. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja	111
9. Zárzó	112
<i>Jóváhagyó nyilatkozat .....</i>	<i>113</i>
<i>Legitimációs záradék .....</i>	<i>114</i>

1. Bevezetés

Iskolánk 1988 óta működik Kazincbarcikán, 1991-ben vette fel a Don Bosco nevet és 1993-tól a Szalézi Társaság fenntartásában folytatta tevékenységét. A rend hivatalos elnevezése: Don Bosco Szalézi Társasága vagy Don Bosco Szaléziak, megalakult 1859-ben Torinóban, pápai jóváhagyást kapott 1874-ben. A rend alapítója Bosco Szent János (Don Bosco, 1815-1888), akit 1934-ben avatott szentté a katolikus egyház. Rendjét Szalézi Szent Ferencről nevezte el, akinek nagy tisztelője volt. 2014. szeptember 1-jétől az intézmény fenntartója a Szalézi Intézmény Fenntartó (SZIF).

A Szalézi Társaság apostoli célja: az ifjúság oktatása és nevelése iskolákban, különféle ifjúsági intézményekben. A szalézi közösségek életét jellemzi az egyszerűség, a derűs légkör, az evangéliumi merészség, az alkotókedv, a mély lelki élet és az ebből fakadó öröm. Iskolánk is ebben a szalézi szellemiségben működik. Azokat a fiatalokat várjuk az ország egész területéről nappali tagozatunkra, akik szakmát, érettségit szeretnének szerezni, és nem idegenkednek a vallási értékektől.

2. A Pedagógiai Program kialakításáról

Az intézmény a szalézi nevelésben felhalmozódott tapasztalatok alapján alakítja ki a konkrét nevelési tervet, figyelembe véve az intézmény célkitűzéseit, az adott régió sajátosságait és a korszerűség kritériumait. A program a magyar köznevelés egészébe illeszkedve követi a Köznevelési Törvényt, a Nemzeti Alaptantervet, MKPK és a Fenntartó előírásait. A Nevelési Program és a tantervek kialakításakor a Don Boscai módszer elemeit követjük. A tervezés ennek értelmében Kazincbarcika és a régió sajátos adottságaiból indul ki, ahol intézményünkkel a keresztény nevelés terén szolgálatot vállaltunk.

3. Az intézmény küldetésnyilatkozata

Intézményünk alapvető küldetésének tekinti, hogy az *esélyteremtés* iskolája legyen minden fiatal számára, aki hozzánk jön, befogadva és elfogadva őket, úgy ahogy vannak. Esélyt elsősorban az *értelmes, tevékeny, értékes, építő életre való neveléssel* adunk – melynek ily módon elválaszthatatlan része az oktatás –, segítve a fiatalokat, hogy igazi önmagukra találjanak. Hiszünk az ember jóságában, és e már bennük lévő *jó kibontakoztatását* segítjük, mindig az ő sajátos helyzetükből kiindulva, de mindeközben nem feledkezünk meg az ember gyengeségéről, rosszra hajlásának buktatóiról sem. Nevelésünk mindenkinek szól, *mindenki számára nyitott*, s mindenkire, mint *Isten* egyedi, méltósággal, rendelkező, szabad *képmására* tekintünk, akit *Ő* a közösségi létre hívott. Vállaljuk a valami miatt háttérbe szorult, marginalizálódott, nehéz helyzetbe került, kitaszított, *hátrányos helyzetű* tanulók befogadását – akikben különösen is Krisztus képmását látjuk az evangélium tanítása szerint, de nem akarjuk őket elkülöníteni megerősítve különállásukat, hanem annak tudatában fogadjuk be e fiatalokat, hogy bizonyos értelemben *mindnyájan „hiányt szenvedünk”* valamiben, s hiányainkat csakis közös erővel, együtt és Isten segítségével tudjuk betölteni, leküzdeni. Különös küldetésünknek tekintjük továbbá a roma fiatalok befogadását, megszólítását, és a romák és nem romák együttélése modellértékű helyzetének megteremtését. Hiszünk abban, hogy nevelési tevékenységünk során a *krisztusi küldetés* teljesítői vagyunk, *Ő* mindenkinek elvitte az örömhírt, és mindenkit fölemelt, hogy Isten országának, a Szeretet uralmának élő tagja legyen. Ebben az *Egyház*, Krisztus Teste *küldetéséhez* kapcsolódunk. Nevelésünket alapvetően meghatározzák *Don Bosco megelőző módszerének* elvei, tagjaiként egy az egész világon elterjedt közösségnek, amely a *szeretetteljesség* e pedagógiáját igyekszik megélni, a szent nevelő példáját követve: a *Szalézi Családnak*. Világnézeti elkötelezettségünk nem akadályoz meg minket, hogy *nyitottak* legyünk *mindenféle*, velünk párbeszédbe lépő *világnézet*, vallás *iránt*. Elfogadjuk a hozzánk jövő fiatalok eltérő világnézetét is, de nem mondunk le Krisztus örömhírének és a hit erejének felmutatásáról számukra. A keresztény egyházak tagjait pedig az ökumenizmus szellemében az ugyanazon Krisztushoz tartozó testvéri közösség tagjainak tekintjük.

4. Helyzetelemzés

Szélesebb társadalmi-kulturális környezet

Pedagógiai tevékenységünk során a Don Bosco-i nevelés példáját követve nem hagyhatjuk figyelmen kívül a szélesebb társadalmi-kulturális környezetet, amelyben tanulóink élnek, és amelyben maga az iskola is működik. Szekularizált világunkban, amelyben sok diákunk, sőt sokszor már szülei sem kaptak vallásos nevelést a szülők egyfelől az intézménytől várják e hiány pótlását, másrészt számolni kell azzal, hogy a vallásos nevelés során az iskola magára marad.

A másik fontos, kulturális kontextusra vonatkozatható kulcsszó a fogyasztás. A mai fogyasztói társadalmunkban nem pusztán gazdasági vagy társadalmi tényező a fogyasztás, hanem a kultúra „mélyrétegeit” is áthatja, s egyfajta viselkedésmóddá, mentalitássá vált. Összekötődik az eltárgyasulás jelenségével: – szélsőséges esetben – minden és mindenki (!) elfogyasztható tárgyi értéké válik, vagyis annyiban értékes, amennyiben a saját fogyasztását szolgálja. Fiataljaink kettős szorításban találják magukat, amely könnyen a kriminalitás felé viheti őket: egyfelől a környezet által támasztott státuszkövetelmény: „akkor vagy ’menő’, ha a legújabb, legjobb termékeid vannak”, másfelől alacsony státuszukból fakadó anyagi nehézség mindennek megszerzésére, amely még növeli is a fenti mondat felszólító erejét, hiszen ez alacsony státusz elrejtésének igényével kötődik össze. A játékosság, a megszólítás és a közvetlenség az új tömegkommunikáció pozitív elemei közé sorolható, de a „fogyasztható” értékek, az alsóbbrendű szükségletekre hatás elsődlegessége, az érzékiség, a szenzációkeresés, az izgalom igényének kritikátlan kiszolgálása – értékelésünk szerint – negatív.

Fiataljaink szűkebb társadalmi és családi háttere

Térségünk az ország egyik legtöbb problémával küzdő területe. Magas a munkanélküliség, a népesség egy jelentős hányada az átlagtól leszakadva él. Kiemelt probléma az alulképzettség, ami rontja a munkaerő-piaci esélyeket. A létbizonytalanság könnyen vezet fásultsághoz, az életcél elvesztéséhez. Kialakulhat a „segélyből élés” mentalitása, amely szintén demotiváló hatású. Tanulóink jó részének családja ezekkel a gondokkal küzd. Fiataljaink jelentős része csonka családból jön. A legtöbbjüknél az apa hiányzik, vagy változó nevelőapák vannak jelen életükben. Nem mindig kapják vagy kapták meg a megfelelő odafigyelést, gondoskodást. Gyakori a szülők alkoholizálása. Előfordul, hogy a gyerekek a családból magával

hozza a társadalommal való szembenállás mentalitását, esetleg a kriminalitás kategóriájába sorolható magatartásformákat, tevékenységeket tanult meg. A család rendezetlen életmódja, az ingerszegény környezet, a lakások fizikai állapota, zsúfoltsága, a szociális körülmények megkövetelte munka (amit a fiatalnak is vállalnia kell) igen megnehezítik az otthoni tanulás lehetőségét.

Kapcsolat az iskolával

A szülők alacsony iskolázottsága miatt a családban sokszor hiányzik a tanulásra vonatkozó pozitív példa. Az iskolai kudarcok erőteljesen demotiváló tényezők a későbbi tanulás tekintetében. A hozzánk jövő gyerekek egy része, mint az esélyek iskolájára tekint a „Don Boscora”.

Többen vannak tanulóink között az állami gondoskodásba vett gyermekek, akiknél a család hiánya, további problémákat okoz. Ezek közül a legfontosabbak a kapcsolatok kialakításának nehézsége, a rosszabb önérvényesítő képesség, a pénzzel bánás nehézsége.

A roma családok egy részére – a fentiekkel szemben – az erőteljes, elfogadó családi háttér jellemző. Nekik is idegen azonban az iskola strukturált, szabályozott világa, s pontosan erős kulturális hagyományaik miatt nehéz az iskola befejezéséig eljutniuk, különösen a lányoknak, akiknek gyakran sokkal korábban kell házasodniuk e hagyományok szerint, mint pl. a szakmunkásvizsga megszerzése. A szociális nehézségek, az alulképzettség gyakori ezekben a családokban is.

Vannak diákjaink között néhányan (egyre többen), akik nem valamilyen probléma miatt kerülnek ide – sőt jó családi környezetből –, és nem is az iskola „roma jellege” miatt, hanem mert vagy egyszerűen jó dolgokat hallottak az intézményről, vagy vallásosak, és mint egyházi iskolát találnak meg bennünket.

Problémák

A családi- társadalmi-kulturális háttér felvázolása nyomán egyértelmű, hogy tanulóink számos problémával, nehézséggel, hiánnyal jönnek intézményünkbe, melyeket kezelnünk kell. Ezek három fő csoportra oszthatók: szocializációs problémák, személyes problémák, tanulási nehézségek.

Fiataljaink többségének szocializáltsága elmarad a korukban elvárhatótól. A társas együttélés konstruktív normáit sokszor nem ismerik, nem gyakorolják. A konfliktusokat

gyakran agresszív módon, öntörvényűen oldják meg. A fizikai erő, mint alapvető érték presztízse, mélyen gyökerező kulturális sajátosságnak tűnik a legtöbbjüknél. Többen már összeütközésbe kerültek a törvénnyel, megvan a veszélye, hogy kriminális életvezetést alakítanak ki a megfelelő pedagógiai közbelépés nélkül. Bizonyos deviánsnak tekintett viselkedésmódokat a gyerekek családjukból, vagy kulturális környezetükből hoznak, ahol a társadalommal szembenállás gyakran a szociális kirekesztettségéből fakad. Ezért is érzékeny terület ez. Többen magatartászavaraik miatt morzsolódtak le korábbi iskoláikból. Ez a fentebb már említett szocializációs problémákon túl leginkább a hagyományos tanórai fegyelemhez alkalmazkodás nehézségében nyilvánul meg. Többen vannak hiperaktívak a gyerekek között. A szocializációs nehézségekhez sorolható még a kapcsolataik felületességének problémája, a szexuális szabadosság, gyakori partnerváltás. Ez azonban átvezet a személyes szférába, mert érzelmi életük, önértékelésük, erkölcsi érzékük problematikusságával függ össze.

Háttérük céltalanságát sokan magukban hordozzák. Nincs hitük, a legtöbben nem kaptak vallásos nevelést otthon. Sokan nem tudnak elköteleződni célok megvalósítására, nem vállalnak felelősséget tetteikért, nincs kitartásuk. Igen rendszertelenek, és erősen hangulataik határozzák meg cselekvésüket. Személyiségükben kialakulatlan a jellem, cselekvésük szituációfüggő. Erkölcsi érzékük nem megfelelő. Nincs reális önismeretük és önértékelésük, sokan pedig leértékelik magukat. Érzelmi kiszolgáltatottság jellemzi többüket, előfordul a depresszió is.

Az egészséges életmód jellemzőit nem ismerik, többüknek még a helyes tisztálkodást is meg kell tanítani, amikor ide jönnek. A kulturált, rendszeres étkezés hiánya, káros szenvedélyek (alkohol, dohányzás, könnyű drogok,) sokuknál jellemző.

A tanuláshoz szükséges képességeik készségeik színvonala elmarad az elvárhatótól. Kommunikációjuk is tükrözi fogalmi gondolkodásuk alacsonyabb színvonalát, az elvont, érzelmekre, gondolatokra vonatkozó kifejezésekre alig vannak szavaik. Nem tanultak meg tanulni. Tanulási stratégiájuk nem igazán célravezető, ez várhatóan további kudarcok forrása lehet. Idegen nyelvi ismeretük minimális. Miután a középfokú iskolák elvárásai meghaladják az általános iskolák követelményeit, ebből következik, hogy a megfeleléshez többlet erőfeszítésre lenne szükségük, és ehhez tanulási motivációjuk eleve kevés. Többeknél előfordulnak részképeség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia).

Miközben fiataljaink háttérét és problémáit elemezzük, tudatában vagyunk annak, hogy nem tudunk mindent pedagógiailag kezelni: ilyenek például a családi és szociális nehézségek. Nevelési feladatnak tekintjük azonban, hogy a következő kiemelt problémákkal feltétlenül foglalkozzunk: iskolaellenesség, önértékelés hiánya, célnélküliség, erőfeszítés nélküliség, alacsony szocializáltság, felületesség a kapcsolatokban, agresszió, tanulási képességek és készségek alacsony foka.

5. Az intézmény nevelési programja

5.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánk a jövő generációját neveli, oktatja. Ezért iskolai munkánk alappillére a jövőre orientáltság, innovativitás - természetesen a hagyományok ápolása, megőrzése mellett. Az iskolában folyó nevelőmunka értékközpontú. Az értékek létrehozásában és érvényesítésében teret kapnak:

- az emberi együttélés általánosan elfogadott szabályai
- a polgári társadalom normái
- az egyetemes és nemzeti kultúra értékei – Európai azonosságtudat
- a köznevelési törvényben megfogalmazott normák

Keresztény értékek

Don Bosco meg volt győződve arról, hogy a fiatalokat nem szigorral, hanem szeretettel kell megközelíteni. „*Nem ökölrel, de jósággal és szeretettel fogod őket barátáiddá tenni*” vallotta. A szalézi nevelés módszere az úgynevezett „megelőző pedagógiai módszer. Ez a nevelési módszer a jó melletti elkötelezettséget tekinti programjának.

Tartalma:

- a családi szellem,
- a barátságra és a beszélgetésre való készség,
- egyszerűség és közvetlenség a rászorultakkal való együttélésben,
- a vidám, optimista bánásmód

A **megelőző módszer** az értelemre, a vallásra és a szeretetre épít.

- **Értelem:** egy keresztény humanizmus autentikus szemléletét jelenti, amelyben a jókedv, a szelídség, a bölcsesség, a munka és a tanulás, valamint az emberiség egységet alkot.
- **Vallás:** a megszabadító kegyelem, az Isten utáni vágy tere. Az ember választ kap a boldogság és az élet értelmének keresésére irányuló kérdéseire. Ennek főbb forrásai:

Isten Igéje, az Eucharisztia, a bűnbánat szentsége és Máriának, a keresztények segítőjének tisztelete.

- Szeretet: alapvetően lélektani beleérző képesség. A fiatalokat nem elég szeretni, nekik is érezniük kell, hogy szeretik őket.

Fontos továbbá a „szalézi jelenlét”, ami nem más, mint a fiatalok barátságos megközelítése, egy aktív és hiteles melljük állás, teljes szívvel való részvétel életükben és elvárásaikban.

Polgári értékek

Az előzőekben említett, a polgári értékrendbe is illeszkedő tényezők mellett az iskola segíti a tanulók társadalomba való beilleszkedésének menetét és hangsúlyt helyez az

- általános emberi
- európai
- nemzeti
- lakóhelyi

identitás, valamint az e területeken létrejött történelmi értékek elfogadására és időszerű alkalmazására.

A hazaszeretet – mint polgári erény – erősítése az iskolai nevelés egyik fontos célja.

Európa a magyarság tágabb hazája. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségükkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká. Fontos, hogy a fiatalok váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Vállaljanak közvetlenül is részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

Az iskola elősegíti, hogy a tanulók személyiségének, alkotó életének tartalmas részévé váljanak a polgári vívmányok, a polgári szemlélet, a társadalmi hasznosság és a kiválóság.

Az emberi együttélés, együttműködés minősége hat az iskolai tolerancia kialakulására, az intolerancia történelmi következményeinek mérséklésére és helyes értékelésére.

Intézményünk fontos alapelve, hogy a fenti nevelési elvek tanulók érdekében történő alkalmazása csak akkor éri el a kívánt eredményt, ha az iskola és a szülők kétirányú és folyamatos kapcsolata is biztosított. A hagyományosan alkalmazott és bevált kapcsolattartási

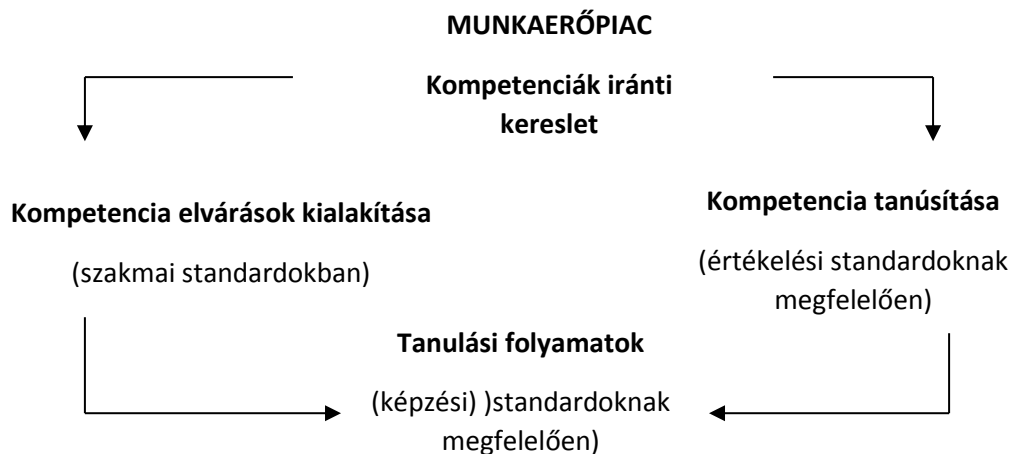
módszerek mellett ezért az iskola folyamatosan meggyőződik e feltétel megfelelő szintjéről, illetve az újítás lehetőségeiről.

A nevelő-oktató munka személyközpontú, egyéni bánásmódra és személyre szabott szükségletekre épül.

Elvek:

- **A gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése** Minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben tehetséges, és minden tanulónak esélyt kell kapnia szocio-kulturális hátrányainak leküzdésére.
- A tanulókat az iskolának felkészíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek és az önszabályozó tanulás készségének kialakítása.
- Korunk alapvető követelménye legalább egy idegen nyelv megfelelő szintű elsajátítása, s az idegen nyelvű kommunikáció és ismeretszerzés igényének kialakítása.
- Az általános műveltséget megszilárdító szakasz feladatainak megvalósítása azokon a területeken kezdődhet meg, ahol a fejlesztési szakasz feladatai befejeződtek.
- Az általános műveltséget megszilárdító szakasz feladatainak végrehajtása elsősorban azokon a területeken elvárható, amelyek kapcsolódnak a szakképzés előkészítéséhez szükséges kompetenciák kialakításához, építve e kompetenciákra.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása, gyermekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, a szegregációmentes együttnevelés megvalósítása.
- IKT eszközök széles körű alkalmazása
- Gyakorlatorientált oktatás/képzés megvalósítása.
- Kompetencia alapú fejlesztés.
- Kompetencia alapú képzés: optimális megfelelés a képesítések által nyújtott kompetenciák és az egyes szakmákat betöltő emberek kompetenciái és a munkaadók elvárásai között.

A munkaerőpiac és a képzés közötti visszacsatolási kör

Célok:

- munkavállalói kompetenciák erősítése, fejlesztése,
- az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése,
- kompetencia alapú szakképzési struktúra változásának támogatása,
- aktív együttműködés kezdeményezése a tanulók képzésében érintett szereplők között,
- az alkalmazni képes tudás középpontba helyezése az oktatásban,
- az egyén életcéljainak megvalósítása,

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

Elvek:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van;
- szükség esetén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítsék a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

A fogyatékoság egyes típusaival összefüggő feladatokról a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

Cél:

- Az SNI tanulók munkaerő-piaci felkészítése az iskolába lépéstől kezdve tervezett tudatos tevékenység legyen.

A nemzeti és etnikai kisebbségi nevelés és oktatás elvei:

Kisebbségi oktatásunk segíti a kisebbséghez tartozókat abban, hogy megtalálják, megőrizték identitásukat, elfogadják és megmutassák a kisebbség értékeit, erősítsék a közösséghez való kötődésüket. Iskolánkban magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, biztosítjuk a roma/cigány tanulók számára a romák, a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a romák/cigányok történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és táncművészetéről, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását.

Elvek:

- a helyi tantervekben megjelenő szabad sáv a kötött nyelvi és népismereti óraszám miatt általában kisebb mértékű az általánosnál; - ezt a hátrányt a műveltségi területek erőteljesebb integrációjával, a kiemelt fejlesztési feladatok átgondolt megjelenítésével a helyi tantervi szabályozás szintjén egyenlítjük ki;
- az óraterv kialakításakor biztosítjuk egy világnyelv oktatását is;
- az iskolák nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy a készségek és képességek fejlesztése az általános követelmények szerint érvényesüljön minden műveltségi területen.

Célok:

- ismeretek átadása a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról
- erősítsük nemzetiségi és kisebbségi identitástudatukat
- a cigány és nem cigány fiatalok ismereteinek bővítése, a tájékozódás képességüknek megerősítése, a történelmi korokban való elhelyezés és a társadalmi viszonyokba történő beillesztés képességének fejlesztése

Az iskolai nevelőmunka célja olyan, a keresztény hitelvekkel összhangban lévő értékek közvetítése, melyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre is pozitív hatást gyakorolnak.

5.2. Innovativitás, horizontális kapcsolatok, egymástól tanulás

Iskolánk, a módszertani munka megújítását, és a hátrányos helyzetű, iskolarendszertől lemorzsolódott tanulók integrációját, végzettség megszerzését segítő nyertes pályázat részese és megvalósítója immáron több éve.

„A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai lemorzsolódását csökkentő intézkedések támogatása - Második esély típusú programok-, keretében gimnáziumi, továbbtanulásra felkészítő képzést végzünk, személyre szabott, hatékony módszertani elemek alkalmazásával. Kerülve a frontális, demonstratív oktatást, a nevelés nem csupán a tanórákra korlátozódik, hanem a programban részt vevő fiatalok teljes életére próbál hatni. Az oktatási folyamat meghatározó jellemzője a **személyközpontú tanulásszervezés, egyéni fejlesztés**, mely lehetővé teszi, és felgyorsítja a sikeres felzárkózást, és a kívánt tanulmányi célok megvalósítását. Lényege a tanuló képességeihez és tudásához igazított tanulási folyamat feltételeinek kialakítása, és annak közösen kidolgozott ütemterv (egyéni tanulási terv) alapján történő lebonyolítása, tanulócsoportok megszervezésével.

A közösségfejlesztés pedagógiai megközelítéséből adódó tevékenységek: **csoportos szabadidős tevékenységek** kezdeményezése (kirándulások, táborok szervezése és lebonyolítása, ünnepek, rendezvények, kulturális programok szervezése, család bevonása).

A személyközpontú gondolkodásának része, hogy a diákok nem csak az egyéni igények alapján kialakított fejlesztő és képzési programban részesülnek, hanem az iskola hangsúlyt fektet a **szociális-mentális gondozásra is**, mely az tanulók megerősítését és körülményeinek stabilizálását célozza. Ennek érdekében az iskola **mentorrendszert működtet**.

Rendszeres, partneri kapcsolatot ápolunk más megvalósítókkal, a segítő szociális-, és munkaügyi hálózattal pedig együttműködés keretében találkozókat, foglalkozásokat sz

Oktatási innováció - Élménypedagógiai módszerek alkalmazása

Iskolánk 2018 és 2020 között részt vett az Európai Unió

„Nyelvtanulással a Boldogulásért” EFOP-3.2.14-17-2017-00005

Miskolci Egyetem „Nyelvkaland ME” idegen nyelvi élménypedagógiai projektjében.

Ennek során angol és német tanárszakos egyetemi hallgatók a projektben részt vevő tanulóinknak iskolánkban heti rendszerességgel élményfoglalkozásokat és a Miskolci Egyetemen félévente egy alkalommal élménynapot tartottak. A projekt az 5. projektfélévben e-learning elemekkel egészült ki, továbbá az élményfoglalkozások a 6. projektfélévben videokonferenciák formájában valósultak meg.

A projektdokumentációban rögzítésre kerültek a projektben részt vevő tanulóink nevei a jelenléti íveken, a részt vevő projektkoordinátorok és nyelvtanárok, valamint az egyetemi hallgatók nevei a tanúsítványokon.

Munkaközösségi üléseken és tantestületi gyűlésen megbeszéltük és értékeltük a projekt eredményeit, az elsajátított élménypedagógiai módszereket, az élménypedagógiai továbbképzéseken elsajátított ismereteket, valamint az együttműködés pedagógiai tapasztalatait az egyetemi hallgatókkal és oktatókkal, valamint a projektben részt vevő többi iskola tanáraival.

Iskolánk pedagógusai ezeket a tapasztalatokat, az élménypedagógiai módszereket és az online feladatgyűjtemény formájában is elérhető tanítási anyagokat az iskolánk helyi tantervében található alapelvekhez illeszkedve, tanítási órákon és tanórán kívüli tevékenységeikben az 2021/22-es tanévtől kezdve alkalmazzák.

5.3 Nevelő-oktató munkánk tárgyi és személyi feltételei

Iskolánk központi épülete szép környezetben helyezkedik el, és az utóbbi évek felújításai, beruházásai következtében megfelelő tanárral és több, jól kialakított tanteremmel és modern a tanulási folyamatot segítő eszközökkel rendelkezik. Az intézmény számítógépekkel és IKT eszközökkel való ellátottsága kiemelkedő. A pályázatok eredményeképpen beszerzésre került eszközök, berendezések lehetővé teszik a korszerű ismeretszerzést tanulóink számára. A kollégák tanulói laptopok segítségével tehetik élményszerűvé az ismeretszerzés folyamatát. A nevelő-oktató munkát segítő kötelező (minimális) taneszközök és felszerelések jegyzékét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete határozza meg.

A nevelőtestület képzettsége a törvényi előírásoknak megfelelő. A tantestületben sok a lelkes pedagógus, és többekben él a továbbfejlődés igénye. Nevelői munkánk megőrzendő pontjai, pozitívumai az esélyadás, a segítségnyújtás, az alapvető tolerancia, a pozitív megerősítés gyakorisága, amely a legtöbb pedagógus tevékenységét és hozzáállását jellemzi. Az iskola igyekszik jó kapcsolatot kialakítani a családokkal (családlátogatás). Az ünnepek, játékos együttlétek, a hitéleti nevelés kiemelkedő alkalmi szintén az eredményes, pozitív tevékenységekhez sorolhatók.

A pedagógiai program végrehajtását segítő eszközök, felszerelések beszerzése megtörtént.

A megvalósítás formái, feladatok:

Tanulásszervezés:

- adaptív
- konstruktív
- kooperatív
- projektoktatás – projektrendszer

Módszer:

- kooperatív technikák
- differenciálás (egységes alapú)
- ráhangolódás
- projekt módszer
- portfólió
- Komplex Instrukciós Program

Tanulási módok:

- individualizálás
- kooperáció
- versenyelvű
- együttműködő
- közös tanulás

Értékelési eszközök megalkotása:

/önértékelő, egymás értékelése, pedagógus értékelése stb./

Tanulást segítő környezet kialakítása:

- pozitív légkör
- segítő környezet az osztályban
- segítő környezet az iskolában, színvonal emelkedése
- pozitív diák-tanár kapcsolat
- szakszerű munkafeltételek
- problémamegoldás
- az elvárt színvonal folyamatos ellenőrzése

Feladatok:

- A gyermekközpontú iskola érvényre jutása érdekében szükség van a pedagógusok szemléletformálására; továbbképzések, előadások, tréningek szervezésére.
- A tanulás folyamatában kölcsönös kapcsolat kialakítása tanár, diák, szülő között; így különösen tanulási módszerek, a szociális háttér és az egyéni képesség megismerése.
- Továbbtanulás, reális pályaválasztás segítése.
- Olyan ismeretek közvetítése, melynek birtokában a tanulók képesek az egészségi állapotukra kedvező döntéseket hozni.
- Életkori sajátosságoknak megfelelően megismertetni azokat a testi-lelki változásokat, amelyek a személyiségfejlődés természetes folyamatai.
- A tanuló legyen tisztában a személyiségét érintő negatív hatásokkal (drog, alkohol, dohányzás, elégtelen táplálkozás, mozgásszegény életmód, stb.)
- Hátrányokkal (mentálhigiéné, szociális helyzet, etnikum, fogyatéék) küszködő tanulók számára egyéni fejlesztő foglalkozások biztosítása.
- A testi-lelki komfortérzet megteremtése érdekében sportfoglalkozások, vetélkedők, szervezett játékok, versenyek, képességfejlesztő és önismereti foglalkozások szervezése.
- Az általános műveltség, a látókör szélesítése érdekében kulturális lehetőségek biztosítása (könyvtár, színház, hangverseny, mozi, múzeum, kiállítás, tanulmányi kirándulás, erdei iskola, stb.).
- A nemzeti identitás erősítése érdekében a gyermek ápolja anyanyelvét, ismerje meg lakóhelyének, hazájának történelmét, múltját és jelenét – a jövőképét -, kultúráját, épített és természeti környezetét. /Mindez elérhető tanulmányi kirándulások, városnéző séták, vetélkedők, pályázatok tudatos szervezésével, (alkalmanként a szülők bevonásával)/.
- Védje és óvja környezetét, tartsa tiszteletben az egyén tulajdonát, érezzen felelősséget a lakóhelye, települése esztétikájáért, tisztaságáért (pl. falfirkák).

- Kísérje figyelemmel, legyen tisztában az országban és szűkebb környezetében zajló folyamatokkal, eseményekkel (társadalmi, politikai, gazdasági, kulturális).
- Olyan attitűd kialakítása a tanulóknban, amely révén el tudják fogadni a másságot, és ezáltal képesek segíteni különböző kultúrájú és szociális helyzetű társaik beilleszkedését az iskolai közösségbe (szerepjáték, kiscsoportos megbeszélések, stb.).

5.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Oktató-nevelő munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt.

- Don Boscoi pedagógia alkalmazása
- A tanulókat az iskolának fel kell készíteni az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Gyakorlatorientált oktatás/képzés megvalósítása.
- Kompetencia alapú fejlesztés.
- Az iskolában minden tanulónak esélyt kell kapnia szociokulturális hátrányainak leküzdésére. Ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- Ugyanakkor a kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- Az emberi szuverenitás magában foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez fejlett kommunikációs képességekre és viselkedéskultúrára van szükség. Ez mind a társadalmi beilleszkedésnek, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető feltétele.
- A világban való eligazodás feltételezi legalább egy idegen nyelv elsajátítását. Az iskolának ezen a területen is kínálatot kell nyújtania.
- Az általános társadalmi modernizáció és az életmód átalakulása megkívánja a lépéstartást az informatikai forradalommal.
- A megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztása reális önismeret és életszemlélet kialakítását feltételezi.

- A harmonikus személyiségfejlődés a testi és lelki egészséget egyaránt magában foglalja (mentálhigiénia kompenzálása).
- Esély a fogyatékkal élőknek. Az esélyegyenlőség magába foglalja az elfogadást az embernek emberi mivoltában, az épekkel egyenlőként történő kezelését az épekkel egyenlő oktatási színvonal lehetőségét. Minden lehetőséget megadunk tanulóink társadalmi beilleszkedésére, a lehetséges mértékű önállóságra, hogy képességeiknek, megfelelő élethelyzetekben és életkörülmények között a környezetünk – a társadalom által elfogadottan tudjanak élni.
- Alapvető értékek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.
- Gyermekközpontúság, életkori sajátosságoknak megfelelő bánásmód, tiszteletben tartva az egyén, tanuló autonómiáját, érzésvilágát.
- A gyermeki személyiség tudatos megismerése és fejlesztése
- Nemzeti, nemzetiségi kisebbségi helyi és iskolai kultúra, hagyományok ápolása.
- Tanulók és pedagógusok belső és külső motivációjának erősítése.
- Harmonikus kapcsolattartás szülőkkel, kollégiumokkal s a segítő intézményekkel.

Célok:

- A tanulói személyiség megismerése és megismertetése. (Minden ember egyedi és megismételhetetlen személyiség jó és rossz tulajdonságaival együtt.)
- Önmagához való viszonyának alakítása, „saját én” keresése. Fogadja el magát olyannak, amilyen, természetesen törekedjen a rossz tulajdonságok megváltoztatására, a jó tulajdonságok erősítésére.
- Társaikhoz, környezetéhez való viszonya legyen pozitív, fogadja el a máságot.
- Értékrendzavarok megelőzése, megoldása.
- Önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakítása.
- Együttműködésre nyitott, családhoz, társaihoz kötődő életattitűd kialakítása.
- Az alapvető emberi értékek felszínre hozása, megerősítése, gyakorlatban való alkalmazási képességének kialakítása.

- Kommunikációs zavarok megelőzése, a konfliktusok kezelése.

Feladatok:

- Keressük meg a gyerek személyiségében rejlő, magatartását meghatározó okokat.
- Vizsgáljuk meg motiváltságait, akarati tulajdonságait (nemcsak osztályfőnöki, hanem szaktanári feladat is).
- Segítsük elő a reális önértékelés, önbecsülés képességének kialakítását, önbizalmának építését.
- Önismeretének, problémamegoldó képességének fejlesztése. (próbálják a tanulók beleélni magukat mások szerepébe, mert így jobban megértik a másik ember gondolatát, érzéseit).
- Olyan tulajdonságok megerősítése, ill. fejlesztése, amelyekkel önálló, felelősségteljes döntést tud hozni.
- A családból hozott pozitív hatások kiaknázása, felerősítése, negatív nevelési minták, szokások ellensúlyozása.
- A család, a környezet, az iskola nevelői tényezőinek összehangolása.
- Pozitív példaadással a humán értékek közvetítése és a személyiségjegyek közé való beépítése.
- A kommunikációs készség kialakítása és megfelelő technikák alkalmazása. Konstruktív konfliktuskezelési technikák megismertetése és gyakorlatban történő alkalmazása.
- Tanulók együttműködési készségének fejlesztése.
- Felelősségérzet kialakítása.
- Tanulási képességek kialakítása, fejlesztése.
- Tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.
- Egészséges együttműködésre is képes versenyszellem kialakítása.

Módszerek:

- személyes fejlődést segítő beszélgetés,
- megfigyelés,
- fejlesztő interjú (a hangsúlyt mindig a pozitívumokra, az erősségekre, értékek fölfedezésére és fejlesztésére helyezzük),
- irodalmi, illetve filmélményekhez köthető önismerettel kapcsolatos beszélgetések,
- társ- és társismereti tréningek (önjellemezés, önértékelés szituációs játékok, stb.),
- mintanyújtás, modellkövető viselkedés előhívása,
- élménybeszámolók, ötletbörze.

Kialakítandó keresztény személyiségjegyek:

- megfelelő önismeret, helyes önértékelés
- az értékek felismerése, megbecsülése és vállalása
- józan, megfontolt ítélőképesség
- nyitottság és befogadóképesség
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- az alaposág és a mértékletesség kialakítása
- szelídség, alázat és türelem
- a bűnbánatra való készség
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez és embertársainkhoz
- felelősség mindnyájunk és a teremtett világ iránt
- döntőképes, kiegyensúlyozott, önállóan gondolkodó, másokat elfogadó, szilárd értékrend.

5.5. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Törekszünk a személyes kompetencia fejlesztésére az egészséges és kulturált életmód kialakítására; a testi és lelki egyensúly megteremtésére. Az egészséges életmódra nevelés során tudatosítjuk, hogy nemcsak a betegségek megelőzése fontos, hanem az egészség, mint pozitív állapot megélése a legfontosabb. Iskolánk alapvető célkitűzése, hogy megóvjuk tanulóink egészségét, és folyamatos egészségnevelési tevékenység. Ennek figyelembevételével

dolgoztuk ki iskolánk egészségfejlesztési programját, amelynek középpontjában az alábbiak állnak:

- a dohányzás visszaszorítása illetve korlátok közé szorítása,
- az alkohol- és a drogprevenció,
- az egészséges táplálkozásra,
- aktív testmozgás, és a mozgásszervi betegségek csökkentése,
- a mentális betegségek prevenciója,
- harmonikus családi életre nevelés,
- D.A.D.A. program,
- az elemi elsősegélynyújtás szabályainak elméleti és gyakorlati elsajátítása.

Az iskola nevelési programjának részeként direkt és indirekt módon szeretnénk az egészséges életmódra nevelést, a szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, kábítószerhasználat) elleni küzdelmet megvalósítani. A betegségek megelőzésében, az egészséget támogató magatartás formálásában az *iskolaorvos*, *iskolai védőnő* a szűrővizsgálatok alkalmával *aktívan és folyamatosan részt vesz*, probléma esetén szülővel, osztályfőnökkel, iskolavezetéssel, szakemberekkel a szükséges lépéseket megteszi.

5.5.1 Az egészségnevelés lehetőségei osztályfőnöki órákon

- önismeret, beilleszkedés, mások elfogadása,
- párkapcsolatok, szeretet – szerelem, testi és lelki vonzalom,
- stressz kezelése,
- erőszakmentes kommunikáció,
- szenvedélybetegségek prevenciója (drog, alkohol, dohányzás, gyógyszer),
- egészséges táplálkozás,
- felelős magatartás,
- segítői hálózat, segítő szakemberek,

A testi és lelki egészség megőrzésére történő felkészítés

A lelki egészség megőrzése, alakítása:

- lelki napok,
- gyónás, igeliturgia,

Feladatok	Az ellátás illetékesei	Segítő(k)
<p>1.Általános (testi-lelki-szociális) személyiség- (egészség-) védelem és fejlesztés</p> <ul style="list-style-type: none"> • a személyiség harmonikus, egészséges fejlődésének szolgálata, • készség, képesség, tehetséggondozás és fejlesztés • zavarfelismerés, zavorszűrés, problémakezelés, preventív védelem, megelőzés 	pedagógusok	<p>Védőnő</p> <p>Szociális team Osztályfőnökök</p> <p>Pedagógusok</p> <p>Szociális team szükség esetén felkért pszichológus, szakkonzultáns (nevelési tanácsadó)</p>
<p>2. Támogató tevékenység</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tanulók segítése és • kapcsolati, közösségi problémáik, zökkenőik feldolgozása (eseti konfliktus, probléma, átmeneti enyhébb zavar feldolgozása) 	pedagógusok, pedagógus- együttműködés, közös ellátási terv kialakításával	
<p>3. Személyiségkorrekció, pótló fejlesztés</p>		

<ul style="list-style-type: none"> • tartósság váló, alkalmilag tüneti viselkedés • állandósult magatartásproblémák • teljesítményzavarok (családi problémák, hátrányos helyzet) 	szociális team: pedagógus, iskolapedagógus, családgondozó, iskolaorvos, gyámügyi illetékes, jogász	iskolavezetés pedagógusok Osztályfőnök Szociális team
4. Egészség-helyreállítás, terápia – betegségi szint, a magatartás-, személyiségzavar megoldása gyógyító szaksegítségét kíván	átirányítás iskolán kívüli gyógyító-nevelő intézménybe (nevelési tanácsadó, szakorvos)	Nevelési tanácsadó

5.5.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (osztályfőnöki-, biológia óra) és délutáni foglalkozásokon valósul meg csoportfoglalkozások formájában, az iskolai védőnő vezetésével.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- megismertetni a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok - egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit,
- felkészíteni a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- Szervezetten, a biológia tanmenet részeként.
- Osztályfőnöki órák keretében, védőnői segítséggel

- Önkéntes jelentkezés formájában, tanórán kívüli, délutáni csoportfoglalkozáson, való részvétellel.
- Külső szakemberek bevonása

5.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Egy közösség fejlesztése közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával. Az iskolai nevelésünk legfőbb célja a tanulók minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre.

A közösségi nevelés területei:

- tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek: igeliturgiák, szentmisék, közösségi rendezvények, kirándulások, délutáni sportrendezvények

Feladataink:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket,
- változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka), az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése,
- valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában,
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát,

- váljon érzékeny környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- személyes tapasztalatok az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést

A tanulók idejüknek legnagyobb részét az osztályközösségben töltik, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata:

- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a másság elfogadása, a tolerancia,
- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe van **az osztályfőnököknek**, de meghatározó az osztályban tanító tanárok összhangja.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai:

A nevelőtestület célja, hogy a tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái, az ott szerzett élmények, tapasztalatok is a közösségfejlesztést szolgálják.

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

Az iskola hagyományai a tanév rendjéhez igazodva:

Az iskola hagyományai a diákság mindennapi életének meghatározó, állandó pontjai, melyek révén kialakul kötődésük az iskolához.

Egyházi ünnepeink:

- Mária ünnepek,
- Mindenszentek,
- Advent,
- Karácsony,
- Don Bosco égi születésének napja - Don Bosco díj átadása,
- Nagyböjt,
- Húsvét,
- Pünkösd,

Intézményi szintű ünnepélyek és nemzeti ünnepek:

- Tanévnyitó,
- Október 6.
- Október 23.,
- Szalagavató,
- A kommunista diktatúra áldozatairól való megemlékezés,
- Március 15.,
- Költészet napja,
- Holocaust áldozatainak emlékezete,
- Ballagás,
- Nemzeti összetartozás napja,
- Tanévzáró

Az iskolai közösségalkotást szolgálja iskolazászlónk, címerünk, amely összetartozásunkat szimbolizálja.

5.7. Közösségi szolgálat

„Az érettségi bizonyítvány kiadásához a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január 1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni.” (Nkt. 97. § (2))

Jogszabályi háttér:

- *A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§(13) bekezdés; 6.§(4) bekezdés;*
- *97.§ (2) bekezdés*
- *A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.*
- *(IV. 04.) Kormányrendelet*
- *A nevelési-oktatási intézmények működtetéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról*
- *szóló 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet*

A hatályos köznevelési törvény a korábnál nagyobb figyelmet fordít a nevelésre, ezért szerepel benne a közösségi szolgálat fogalmi meghatározása mellett az a követelmény is, hogy az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Így az elméleti felkészítés lehetősége mellett megjelenik egy kötelező, gyakorlati, tapasztalati tanulás is a szociális kompetenciák fejlesztésében. A segítőkészség, megértés, elfogadás, együttérzés, kitartás, hűség, megbízhatóság, tolerancia, türelem, empátia elsősorban valós helyzetekben fejleszthetőek.

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez. *(Részlet a 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet mellékletéből)*

b) Az önkéntes közösségi munkát a 9–11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. A közösségi munkát (osztályfőnöki óra keretében) egy felkészítő óra vezeti be, illetve egy összegző óra zárja.

c) közösségi szolgálat keretei között

- az egészségügyi,
- a szociális és jótékonyági,
- az oktatási,
- a kulturális és közösségi,
- a környezet- és természetvédelemi,
- az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység.

d) Az önkéntes munka nyilvántartása

- A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.
- A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát.
- Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,

5.8. Pedagógusok, osztályfőnökök helyi feladatai

A tanulók személyiségének, képességeinek, tárgyi tudásának folyamatos fejlesztése, tanítványainak az érettségi vizsgára, illetve szakmai vizsgákra való sikeres felkészítése.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, szakmai, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,

- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- segíti a tanulóközösség kialakulását,
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, hiányzások igazolása,
- igazolatlan hiányzások esetén naprakészen követi a törvényi előírásokat és rögzíti a digitális naplóban,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát a védőnő segítségével
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskolai pedagógus asszisztensekkel,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,

5.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység (SNI,BTMN)

Törvényi háttér:

2011. évi CXCV. törvény 4§ (13),(23),47.§,

20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet 138.§- 139.§

32/2012.(X.8) EMMI rendelet

Diákjaink jelentős része alulszocializált, peremre sodródott társadalmi rétegek gyermekeiből származik, így gyakori a beilleszkedési és magatartási, tanulási probléma, zavar közöttük. **Iskolánk befogadó intézmény**, pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált, egyéni igényekre reagáló, az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Iskolánk vezetése és tantestülete egyéni fejlesztési tervek segítségével biztosítja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. Nevelésük-oktatásuk során az esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat. Az iskolával való együttműködés során az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód biztosításával kapcsolatos feladatok:

- a megfelelő iskolai légkörrel, az intézményi lehetőségekkel kapcsolatos feladatok;
- a tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok;
- együttműködési tevékenység az iskola, a szülők, valamint a tanulóközösség között, ami magába foglalja a tanulók, szülők, valamint a pedagógusok jogait és kötelességeit.

5.9.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

Feladatok:

- Hiteles, őszinte kommunikáció és következetes nevelés (egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés, kompetenciák fejlesztése).
- Juttassuk a tanulót sikerélményhez.
- A tanulók ismerjék meg az emberi viselkedés alapvető személyiség- és szociálpszichológiai törvényszerűségeit (a magatartás etikai követelményeit).

- A pozitív magatartásformák kialakítása, gyakoroltatása.
- Fejlett szociális és kommunikatív képesség kialakítása.
- A tanulóknak is fejlődnie kell az empátiás és metakommunikatív képességeknek.
- Erősítsük a pontos, előítélet-mentes személyészlelést, a toleranciaképességet.
- Váljon képessé a konfliktushelyzetek kezelésére, megoldására.
- Képes legyen a közösségi és az egyéni értékrend meghatározására.

5.9.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

„Egy nemzet nagyságát az határozza meg, hogy mennyi lángelmét – géniuszt – termelt ki, és milyen tiszteletben részesítette őket.”

(Emerson)

- Széleskörű metodikai tudással rendelkező pedagógusok alkalmazása; tehetséges tanulók oktatásához szükséges speciális pedagógiai képességek megszerzése.
- A tanulók adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása.
- Az intellektuális képességek magasabb szintre juttatása.
- A tantervi stratégiák kialakítása, kidolgozása tehetségesek fejlesztéséhez.
- Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek, attitűdök kialakítása.
- A tehetségfejlesztés kibontakoztatásához szükséges személyiségfejlesztés.
- Olyan készségek, stratégiák kialakítása, amelyek révén képesek lesznek a tanulók kreatívan, önállóan, a maguk megalégedésére keresni az ismereteket.
- Tudományos diákköri foglalkozások, tehetséggondozást biztosító szakkörök szervezése; országos, megyei, városi versenyeken való szereplés.
- Az iskola feladatának tekinti a tehetséges tanulókkal differenciált foglalkozások keretében való törődést.
- Speciális kompetenciák fejlesztése.

Intézményünk gyógypedagógiai tevékenységében az ismeretek nyújtása, a különböző képességek fejlesztése, a jártasságok és készségek kialakításával kölcsönhatásban, együtt történik a sérült funkcionális rendszerek korrigálása, átszervezése, az elvesztettek újra kialakítása.

A sérült funkciók korrigálásánál egyfajta kompenzatorikus átszerveződés figyelhető meg, amelyben a szervezet egésze részt vesz. **Célja a sérült személyiség fejlesztése, szocializációja, egyensúlyba hozása.**

Ez a kompenzáció tanulóink részéről erőteljesen megtalálható, hiszen a központi idegrendszer irányításával a szervezet megpróbálja a sérült terület helyreállítását, új funkciók kialakítását. Ezért – bár enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos gyermekeket nevelünk-oktatunk – mégis megfigyelhető nálunk 1-1 részképesség, terület átlagosnál fejlettebb jelenléte, ahol a szervezet mobilizálódott energiaforrásai utat találtak. Ezáltal az iskola kiemelt feladata ezen részterületek kibontakoztatását segítő foglalkoztatási formák, tehetséggondozó csoportok működtetése.

5.9.3 Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásának felelőse az intézmény vezetője által megbízott pedagógus, akinek munkáját a pedagógiai asszisztensek segítik. Kiemelt feladatnak tekintjük az észlelő-jelzőrendszer működését, ami által lehetséges a gyermekek problémáinak minél korábbi felismerése és minél hatékonyabb kezelése, a súlyosabbá válás megelőzése.

A feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelése
- a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését
- rendszeres családlátogatás
- mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele
- prevenciós előadások, programok szervezése
- gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése
- ha a tanulót veszélyeztető körülmény az iskola hatáskörében nem szüntethető meg, szakember segítségét érjük (gyermekjóléti szolgálat koordinátora, nevelési tanácsadó, családsegítő központ, pszichológus, stb.)

5.9.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Az intézményi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása – az SNI, a BTM, illetve a hátrányos helyzetű (és HHH) gyermekek –, hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség

előmozdítása. A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban.

A sikertelenség okai a következők lehetnek:

- értelmi képességek,
- magas követelményrendszer diktálta tempó,
- részképességzavar (pl.: testséma, térorientáció zavara, iránytévesztések, egyensúly zavara + figyelemzavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia;
- átmenet problémái (iskolaváltás, tanárváltás),
- nagy létszámú osztály,
- szülők alacsony iskolázottsága, érdektelensége;
- nem megfelelő szociális háttér, alapvető higiénés szokások hiánya,
- túlterheltség, helytelen időbeosztás,
- hiányzás magas aránya

Célok:

- a tanuláshoz való viszony áthangolása
- tanulási szokások formálása, hatékony tanulási módszerek elsajátítása
- a tanuláshoz szükséges alapkészségek fejlesztése
- személyiségépítés

Nagy számban járnak intézményünkbe olyan növendékek, akik tanulási nehézségekkel küzdenek. Azon tanulókat, akik még nem rendelkeznek szakértői véleménnyel, a szaktanárok jelzése alapján a fejlesztőpedagógus felméri, és a megfelelő szakszolgálathoz irányítja. Az iskola kompenzációs lehetőséget biztosít, fejlesztő foglalkozások keretében, minden esetben a tanuló egyéni problémájához igazodva.

A fejlesztő foglalkozások feladatai:

- a kognitív képességek fejlesztése.
- részképességzavar (ok) korrekciója,

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

5.9.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Feladatunk az esélyteremtés, hátránykompenzáció – a leszakadó társadalmi rétegek anyagi és erkölcsi támogatása.

Célok:

- Valamennyi diákunk szociális hátterének megismerése.
- A szociális hátrányokkal küzdő fiatalok feltérképezése, problémáinak megismerése.
- A felderített szociális hátrányok enyhítése, a tanulók beilleszkedésének elősegítése.
- Felvilágosító munka megszervezése.
- Kapcsolatfelvétel, együttműködés a szakszolgáltató intézményekkel (Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő).
- A szociális hátrányból eredő értékrendbeli zavarok leküzdése, és a helyes értékrend kialakítása.
- Találja meg az iskola a szülőkkel a harmonikus kapcsolattartás lehetőségeit és formáit.
- Jusson el a szülőkhöz és a tanulókhöz minden olyan információ, amelynek segítségével a hátrányok csökkenthetők (pályázatok, ösztöndíjak, alapítványok, stb.).

Feladat:

- A személyiségi jogok tiszteletben tartásával az osztályfőnökök mérjék fel a hátrányokat.
- A hátrányokkal küzdő tanulóknak egyéni, fejlesztő foglalkozásokat szervezzenek.
- Szociális kompetenciák fejlesztése.
- Szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon adjunk felvilágosítást a szociális juttatások lehetőségeiről.
- Olyan szemlélet kialakítása a tanulóknak, amelynek segítségével képesek elfogadni a szociális hátránnyal küzdő társukat.
- Napközis és tanulószobai foglalkozások szervezése.
- A tanulókat szükség esetén a problémáik megoldását segítő társintézménybe irányítsuk.
- A családból hozott negatív nevelési szokások ellensúlyozása.

- A kortársnyomás, a deviáns veszélyhelyzetek megelőzése (drog, alkohol).
- Személyes példaadással a pozitív értékek közvetítése.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon. A tanulók figyelmének felhívása a pályázati lehetőségekre, segítségnyújtás a pályázatok elkészítésében.
- Alapítványok létrehozása.

Módszerek:

- Szülői értekezletek, fogadóórák
- Fejlődést segítő beszélgetés
- Kommunikációs és önismereti foglalkozások
- Felvilágosító előadások
- Fórumok, tapasztalatcserék
- Tájékoztató kiadványok
- Esetmegbeszélések
- Differenciált, egyéni bánásmód

5.10. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményének kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására.

A tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök érdekeik képviselőjére diákönkormányzatot hoznak létre. Az osztályközösségek a tanév első napján választják meg az osztálytitkárt, akit delegálnak a diákönkormányzat vezetőségébe. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A nevelőtestületi értekezleten és az iskolavezetés értekezletein a diákönkormányzatot segítő tanár képviseli a diákok érdekeit. Az iskola tanulóinak tájékoztató és tájékozódó fóruma a diákközyűlés, melyet évente három alkalommal hívnak össze. A diákközyűlésre a tanulók diákképviselőt választanak. A közyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi.

5.11. A szülő, tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

Az iskola megteremti és rendszeresen működteti azokat a fórumokat, amelyek módot nyújtanak az iskola tevékenységének megismeréséhez, a vélemények, javaslatok beérkezéséhez, érdemi feldolgozásához.

Infokommunikációs kapcsolattartás:

Az iskola Facebook-profilja sokrétű információkat nyújt a szülőknek, tanulóknak és az iskolánk iránt érdeklődő külső személyeknek egyaránt

5.11.1. A diákokkal való kapcsolattartás formái

A diákoksággal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnökök foglalkoznak.

Infokommunikációs kapcsolattartás:

A tanulók a rájuk vonatkozó érdemjegyeket, dicséreteket és elmarasztalásokat, valamint hiányzásuk alakulását a digitális naplón keresztül kísérik figyelemmel.

Az iskola honlapjáról fontos, őket érintő információkat szerezhetnek, információkhoz juthatnak a vizsgákról és más fontos eseményekről.

5.11.2 A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Szülői értekezlet:

Az éves munkatervben ütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk

Fogadóóra:

Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan.

Írásos tájékoztatás:

A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi

bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.

A Köznevelési törvény hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, testnevelés tanórára szükséges ruházatról, amelyre szükség lesz a következő tanévben. Tájékoztatjuk továbbá az ingyenes tankönyvellátásra való jogosultsági feltételekről, az iskolai könyvtárból való kölcsönzés lehetőségeiről, valamint, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a kiadások csökkentéséhez.

Iskolánk jó gyakorlata a szülői házzal való kapcsolattartásra vonatkozóan mellékletben található.

5.11.3. Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik.

Az iskola vezetősége folyamatos kapcsolatot tart fenn az írott és nyomtatott sajtóval, a Tartományfőnökséggel, valamint partnereinkkel.

5.12. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Törvényi háttér:

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64.§-74.§

5.12.1. A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és az értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik, hiányzásaik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskola osztályozó vizsgát szervez minden tanév elején és végén, szükség esetén más időpontban is,

- a vizsgák időpontjáról hirdetőtáblán és honlapon keresztül ad tájékoztatást az iskola,
- az osztályozó vizsgára jelentkezést az osztályfőnökökön keresztül a vizsga előtt legkésőbb 2 tanítási nappal írásban kell benyújtani,
- az osztályozó vizsga követelményei megegyeznek a tantárgyi követelményekkel

5.12.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- pótló vizsgákra
- javítóvizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület osztályozó vizsgára utasít
- akit a nevelőtestület javítóvizsgára utasít
- akinek különbözeti vizsgát kell tennie, olyan tanuló, aki átvételét kérte iskolánkba, és ennek feltétele a különbözeti vizsga letétele
- aki pótló vizsgát tehet

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

5.12.3. Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

A vizsgatárgyak követelményrendszere:

Valamennyi vizsgatantárgy követelménye azonos az adott évfolyam adott tantárgyának, követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei:

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli + szóbeli vizsga
Történelem	írásbeli + szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga
Matematika	írásbeli
Fizika	írásbeli
Földrajz	írásbeli
Biológia	írásbeli
Kémia	írásbeli
Informatika	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Társadalomismeret	szóbeli vizsga
Művészetismeret/Vizuális kultúra	szóbeli vizsga
Szakmai tantárgyak	írásbeli + szóbeli vizsga
Hittan	szóbeli vizsga
Cigány népismeret	szóbeli vizsga

Értékelés rendje:

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 1–24% – elégtelen
- 25–39% – elégséges
- 40–59% – közepes
- 60–79% – jó
- 80–100% – jeles

5.13. Az iskolaváltás és a tanuló átvételének szabályai

A köznevelés törvényi tartalmi szabályozásának megfelelően intézményünkben is a Nat-ra épülő helyi tantervek biztosítják a nevelés-oktatás egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot,

így garanciát jelentenek arra, hogy a tartalmi és fejlesztési követelmények iskolán belül és iskolák között beépülnek a napi nevelő - oktató munkába.

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, de a döntés jogkörét az igazgatóhelyettesekkel megoszthatja. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni a jelentkező tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.

A szakközépiskola és szakgimnázium tanulója a nemzeti köznevelésről szóló törvény átvételre és felvételre vonatkozó rendelkezései szerint folytathatja tanulmányait másik szakközépiskola vagy szakgimnázium megfelelő évfolyamán. Amennyiben a tanuló a négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból érettségi vizsgát tesz, a szakközépiskolában szerzett államilag elismert szakképesítést a tanuló kérésére középszintű szakmai érettségi vizsgának kell elismerni.

5.14. A felvételi eljárás különös szabályai

A felvételi kérelmek elbírálása kizárólag az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján történik. A felvételi kérelmek elbírálása során az azonos teljesítményt elérő tanulók között – a jogszabály előírásainak megfelelően – a rangsor elkészítésekor előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelyének településén található.

Szakközépiskolába csak olyan tanuló nyerhet felvételt, aki az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményekben előírt egészségügyi és pályaalkalmassági követelményeknek megfelel.

5.15. A felnőttoktatás céljai és feladatai

A felnőttoktatás munkarendje iskolánkban érettségire felkészítő esti oktatás, valamint általános iskola 7.8. osztály nappali rendszerű ifjúsági tagozat.

A felnőttoktatásban részt vevő tanulók számára, a tartalmi követelmények minden esetben azonosak a nappali tagozaton tanulók számára felállított követelményekkel.

Ifjúsági tagozat

Olyan ismereteket és képességeket nyújt, amelyek átfogják az általános alpműveltség általános iskolai körét. Hangsúly került a reprodukív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába.

Érettségi vizsgára felkészítő esti tagozat

Az érettségire felkészítő esti oktatás, amelynek óraszámát eléri a Köznevelésről szóló törvényben meghatározott kötelező tanórai foglalkozások óraszámának ötven százalékát. Kiemelkedő fontosságot tulajdonítunk a középiskolai tanulmányaikat megkezdett, de azt megszakító rétegek, valamint a szakmai végzettséget szerzett felnőttek további középiskolai képzésének biztosítására, az érettségi vizsgához való eljuttatásuk segítésére.

5.16. Tanítási órák keretein kívül megvalósuló integrációt segítő egyéb foglalkozások

- tanulmányi kirándulások, osztálykirándulások
- családi, közösségi napok
- jogosítvány megszerzésének támogatása:

A jogosítvány megszerzésének lehetőségével esélyt szeretnénk teremteni diákjaink számára. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok számára a jogosítvány megszerzésének támogatása több területre ható motivációs erővel hat, amely hosszabb távon fejt ki pozitív hatásokat. A szükséges elméleti és gyakorlati ismeretek oktatását, az iskolával kötött együttműködési szerződés keretében, külső megvalósító végzi. Az elméleti képzés helyszíne minden esetben az iskola, ahol a diákok osztályfőnökei is figyelemmel tudják kísérni az előrehaladásukat. A jogosítvány megszerzésének támogatása szorosan összefügg a iskolai tanulmányi munkával, a jól teljesítő, tehetséges hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, fiatalok számára szeretnénk ezt a lehetőséget biztosítani.

6. Helyi tanterv

Nemzetiségi oktatás:

Iskolánk tanulói számára nappali tagozaton valamennyi képzési típusban magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás folyik órarendbe építve magyar nyelven, heti 1 óra időtartamban. A cigány népismeret oktatása mellett heti 2 óra időtartamban cigány kulturális tevékenységet biztosítunk, E tevékenységek (esetenként tömbösítve): kézműves foglalkozások, népzenei, néptánc foglalkozások, roma témájú filmek, színházi előadások, a romák történelmével, hagyományaival, képző- és iparművészetével kapcsolatos kiállítások megtekintése, író-olvasó találkozók roma alkotókkal, találkozók roma közéleti személyiségekkel, részvétel roma művészeti-kulturális programokon vagy felkészülés ilyen programokra. A cigány népismeret tantárgy értékelése érdemjeggyel történik.

6.1. A választott kerettantervek megnevezése

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket külön nem tüntetjük föl táblázatunkban. A kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül az alábbiakat választjuk a gimnáziumi képzésre vonatkozóan:

Tantárgy	A választott kerettanterv megnevezése
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene	A változat
Művészetek	Vizuális kultúra

6.2. A választott kerettanterv által meghatározott órakeretek képzési típusonként

Képzési típusok:

- általános iskola
- 4+1 évfolyamos szakgimnáziumi oktatás
  - szépirodalom
  - szociális

- nyomdaipar
  - pedagógia
  - informatika
  - egészségügy ágazati képzés
- érettségi utáni 2évfolyamos szakképzés
    - Nyomdai gépmester
    - Fodrász
    - Informatikai rendszergazda
    - Pedagógiai- és családsegítő munkatárs
    - Gyakorló ápoló
    - Kisgyermekgondozó, -nevelő
  - 4 évfolyamos gimnáziumi oktatás
  - 3+2 évfolyamos szakközépiskola
  - 3 évfolyamos szakközépiskola képzés szakmái
    - Épület és Szerkezetlakatos,
    - Hegesztő
    - Ipari Gépész
    - Kőműves
    - Női Szabó
    - Szociális Gondozó, Ápoló
    - Villanyszerelő
    - Víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő
    - Burkoló
    - Cukrász
    - Festő, mázoló, tapétázó
    - Könyvkötő-nyomtatvány feldolgozó
    - Központi-fűtés és gázhálózat-szerelő
    - Pék
    - Szárazépítő

Iskolánk alapvetően a szakmai és az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez kívánja eljuttatni diákjait. Célcsoportnak tekintjük azokat a 7.8. osztályos fiatalokat, akik iskolánkban szeretnének középfokú végzettséget szerezni.

6.2.1 Általános iskola 1-4. évfolyam

Célok, feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az alsó tagozat az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés, valamint a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Hittan	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

6.2.2 Általános iskola 5-8. évfolyam

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Biztosítja az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatást. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátítására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarat tulajdonságok fejlesztésére. Feladatának tekinti az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a tanulók tanulási és társas motivációinak, önbizalmának növelését. Mindezek keretében a tanuló felkészül az érdeklődésének, szorgalmának, képességének és tehetségének megfelelően a középfokú továbbtanulásra és a pályaválasztásra.

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
Hittan	2	2	2	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika	-	-	2	1
Kémia	-	-	1	2
Biológia – egészségtan	-	-	2	1
Földrajz	-	-	1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Informatika	-	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Cigány népismeret	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon-és népismeret	1	-	-	-
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	-
Felhasznált órakeret	28	27	30	30

6.2.3 Szakközépiskola

A kerettantervnek biztosítania kell, hogy a szakközépiskolában a kötelező tanórai foglalkozások megtartásához valamennyi évfolyamon, együttesen rendelkezésre álló időkeret harminchárom százaléka a Nemzeti alaptantervben meghatározott közismereti tartalmak átadásához álljon rendelkezésre.

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.
Magyar – Kommunikáció	2	1	-
Idegen nyelv	2	2	2
Matematika	2	1	-
Társadalom- és állampolgári ismeret	2	1	-
Természetismeret	3	-	-
Osztályközösség-építés	1	1	1
Cigány népismeret	1	1	1
Hittan	2	2	2
szakmai óraszámok	17	25	25,5
Felhasznált órakeret	32	34	31.5

A testnevelési óraszám, a gyakorlati óraszámok változása miatt, a szakmai óraterveknél található!

6.2.4.Szakközépiskola 3+2 érettségire való felkészítés

A szakközépiskola +2 évfolyama a 3 éves szakközépiskolát (vagy korábban szakiskolát, szakmunkásképző intézetet) végzett tanulók számára biztosítja az érettségi vizsgára történő felkészítést.

Évfolyam/ Tantárgyak	12. nappali tagozat	13. nappali tagozat
Magyar nyelv és irodalom	6	6
Idegen nyelv	6	6
Matematika	6	6
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	5
Természetismeret	2	-
Informatika	2	2
Testnevelés és sport	5	5
Osztályközösség-építő program	1	1
Hittan	2	2
Cigány népismeret	1	1
Fakultáció	-	2
Felhasznált órakeret	35	36

6.2.5 Gimnázium

A gimnáziumban az általános műveltséget kiterjesztő és elmélyítő, a magasabb műveltség megszerzését megalapozó nevelő-oktató tevékenység folyik. Alapfeladata az érettségi vizsgára és munkába állásra, illetve a felsőfokú tanulmányok megkezdésére való felkészítés, és emellett elősegíti a felkészülést a felsőfokú tanulmányokra, valamint az élethosszig tartó tanulásra is.

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+1	3	3	3+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3+1	3	3+1
Etika	-	-	1	-
Hittan	2	2	2	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3+1
Fizika	2	2	2	-
Kémia	2	2	-	-
Biológia – egészségtan	-	2	2	2
Földrajz	2	2	-	-
Ének-zene	1	1	-	-
Vizuális kultúra	1	1	-	-
Dráma és tánc/Mozgóképkultúra	1	-	-	-
Művészetek - Vizuális kultúra	-	-	2	2
Informatika	1	1	-	-
Technika, életvitel és gyakorlat	-	-	-	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelezően választott fakultáció	-	-	2	2
Cigány népismeret	1	1	1	1
Felhasznált órakeret	35	36	35	35

6.2.6. Szakgimnázium

A szakgimnázium kilencedik-tizenkettedik évfolyamán az ágazathoz tartozó érettségi végzettséghez kötött - a Nemzeti alaptantervre épülő kerettanterv szerinti közismereti oktatással párhuzamosan - a szakképesítések közös tartalmi elemeit magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik az ágazati szakképzési kerettanterv szerint. A szakgimnázium a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon az ágazatára előírt szakmai érettségi vizsgatárgy követelményei szerint felkészít a kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsgára.

(2018/2019-es tanévtől került bevezetésre 9. évfolyamtól került felmenő rendszerben)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	4	4	4	4
Matematika	3	3	3	3
Hittan	2	2	2	2
Történelem	2	2	3	3
Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy	2	2	2	-
Komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-
Művészetek	1	-	-	-
Informatika	2	2	-	-
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Cigány népismeret	1	1	1	1
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	-	1	-	-
Kötelezően választható tantárgy/ szakmai tantárgy	-	-	2	2
Szakmai tárgyak ágazathoz kapcsolódóan: -szépszészet -szociális -nyomdaipa - pedagógia - informatika - egészségügy	8	12	11	12
Felhasznált órakeret	38	39	38	38

Ágazat	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy	Kötelezően választható tantárgy
XXX.Szépészet	biológia	fizika
III. Szociális	biológia	földrajz
IV.Pedagógia	biológia	földrajz
I.Egészségügy	biológia	fizika
XIII.Informatika	fizika	kémia
XIX.Nyomdaipar	kémia	fizika
VIII.Épületgépészet	fizika	kémia

(a 2016/2017-es tanévtől került bevezetésre 9. évfolyamtól került felmenő rendszerben)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	4	4	4	4
Matematika	3	3	3	3
Hittan	2	2	2	2
Történelem	2	2	3	3
Ágazathoz kapcsolódó biológia	-	2	2	2
Komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-
Művészetek	-	-	1	-
Informatika	2	2	-	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Cigány népismeret	1	1	1	1
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	-	1	-	-
Kötelezően választható tantárgy/ szakmai tantárgy	-	-	2	2
Szakmai tárgyak-szépészet -szociális -nyomdaipar - pedagógia - informatika - egészségügy	11	12	10	10
Felhasznált órakeret	38	39	38	38

(2013/2014-es tanévtől került bevezetésre 9. évfolyamtól felmenő rendszerben)

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Hittan	2	2	2	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	3	3
Fizika	2	2	1	-
Kémia	2	1	-	-
Biológia – egészségtan	-	2	2	1
Földrajz	2	1	-	
Művészetek	-	1	-	-
Informatika	1	-	-	-
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Cigány népismeret	1	1	1	1
Szakmai tárgyak ágazathoz kapcsolódóan -szépművészet -szociális -nyomdaipar -pedagógia -informatika -egészségügy	6	7	8	11
Felhasznált órakeret	34	35	33	34

6.3. Iskolarendszerű felnőttoktatás

6.3.1. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, ifjúsági tagozat

Célok és feladatok

A felnőttek általános iskolájának feladata az alapműveltségre épülő általános alapműveltség közvetítése.

Olyan ismereteket és képességeket nyújt, amelyek átfogják az általános alapműveltség általános iskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (megszakított) iskolai tanulmányait, eredményeit, rendezve és kiegészítve ezeket. Ebből kiindulva megteremti a munkaerő-piaci szakképzés és a középiskolai továbbtanulás lehetőségét.

A tananyag tantárgyi tartalmait, tevékenységformáit közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre

való képességek kifejlődésének érdekében. Alkalmat adnak a tanulók életvitelének, társadalmi létformáiknak, a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A helyi tanterv hangsúlyt helyez arra, hogy a tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszik a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására. Hangsúly került a reproductív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek általános iskolájának kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

Tantárgyak	7. évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4
Idegen nyelv	3	3
Matematika	3	3
Hittan	2	2
Történelem	2	2
Fizika	2	1
Kémia	1	2
Biológia – egészségtan	2	1
Földrajz	1	2
Ének-zene	1	1
Informatika	1	1
Testnevelés és sport	5	5
Osztályfőnöki	1	1
Cigány népismeret	1	1
Vizuális kultúra	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	-
Felhasznált órakeret	30	30

6.3.2. Alapfokú nevelés-oktatás szakasza, esti és levelező képzés

Célok és feladatok 1–4. évfolyamon

A felnőttek általános iskolája 1–4. évfolyamának feladata az analfabetizmus és a funkcionális analfabetizmus hátrányaival küzdő felnőttek számára az alpműveltség közvetítése. Az alpműveltség az általános műveltségnek az a része, amely nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az egyén eligazodjon a kultúra legfontosabb összetevőiben, képes legyen további tanulásra, művelődésre: az általános műveltség további tartományainak megszerzésére és a szakképzettség elsajátítására. Korszerű értelmezése szerint az alpműveltség már nem csupán az elemi, minimális, gyakorlatias tudás zárt köre, hanem olyan ismeretek és műveletek komplex rendszere, amelyre a társadalomban való eligazodás, a társadalmi magatartások eredményessége érdekében alapszinten mindenkinek szüksége van, s amelyhez értékrendszer kapcsolódik. Ennek megfelelően az 1–4. évfolyamban fő hangsúlyt az írni-olvasni-számolni tudás jelenti, de erre építve a kommunikációs képességek, illetve az alapvető társadalmi-gazdasági, továbbá biológiai, életviteli ismeretek is kifejtésre kerülnek olyan művelődési összefüggések között, amelyek képesek az egyének gondolkodási, cselekvési (viselkedési), érzelmi rehabilitációjára, fejlesztésére. Az alapismereti szakasz célja az írni-olvasni tudás képességeinek kifejlesztése olyan szinten, hogy azok az írásbeli és olvasási feladatok ellátására alapszinten alkalmasak és tovább fejleszthetők legyenek, illetve meg kell tanítani a számolás alapképességeire. Ezzel együtt a kommunikáció alapvető készségeit is ki kell fejleszteni és ismereteket kell adni a tanulók életvitelének fejlesztéséhez.

Esti képzés:

Évfolyam/ Tantárgy	1–4. évfolyam heti óraszám
Magyar nyelv és irodalom, kommunikáció	8
Matematika	7
Heti összes óra	15

Levelező képzés:

Évfolyam/ Tantárgy	1–4. évfolyam heti óraszám
Magyar nyelv és irodalom, kommunikáció	5
Matematika	5
Heti összes óra	10

Célok és feladatok 5-8. évfolyamon

A felnőttek általános iskolája 5-8. osztályának feladata az alapműveltségre épülő általános alapműveltség közvetítése. Olyan ismereteket és képességeket nyújt, amelyek átfogják az általános alapműveltség általános iskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (megszakított) iskolai tanulmányait, eredményeit, rendezve és kiegészítve ezeket. Ebből kiindulva megteremti a munkaerő-piaci szakképzés vagy a szakiskolai és a középiskolai továbbtanulás lehetőségét. A tananyag tantárgyi tartalmait, tevékenységformáit közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében. Hangsúly került a reprodukció gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába. Mindezek a felnőttek általános iskolája 5-8. osztályának kiemelt feladataihoz kapcsolódnak.

Esti képzés:

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Anyanyelv, kommunikáció	1+1	1+1	1	1
Magyar irodalom	2	2	2	2
Matematika	3	3	3	3
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	1	1	1
Művészeti ismeretek	-	-	1	1
Fizika	1	1	1	1
Kémia	1	1	1	-
Földrajz	1	1	-	-
Biológia	1	1	-	-

Informatika	-	-	1	2
Osztályközösség-építő program	1	1	1	1
Idegen nyelv	2	2	2+1	2+1
Felhasznált órakeret	15	15	15	15

Levelező képzés:

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Anyanyelv, kommunikáció	1	1	0.5	0.5
Magyar irodalom	1	1	1	1
Matematika	2	2	1.5	1.5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	1	1	1
Művészeti ismeretek	-	-	-	1
Fizika	-	-	1	1
Kémia	-	-	1	1
Földrajz	1	1	-	-
Biológia	1	1	-	-
Informatika	-	-	1	1
Osztályközösség-építő program	1	1	1	1
Idegen nyelv	2	2	2	1
Felhasznált órakeret	10	10	10	10

6.3. 3. Középfokú nevelés-oktatás, esti és levelező képzés

Célok és feladatok

Az esti és a levelező tagozaton, a tanköteles koron túli tanulók számára teremt lehetőséget a középiskolai tanulmányok folytatására vagy pótlására. Oktató-nevelő munkánkkal esélyt biztosítunk tanulóinknak egy korszerű, széleskörű műveltség megalapozására és a hiányok pótlására, érettségi bizonyítvány megszerzésére. A 3 éves szakiskolát (vagy korábban szakmunkásképző intézetet) végzett tanulók számára biztosítja az érettségi vizsgára történő felkészítést esti tagozaton. Az érettségire való felkészítés 2 évfolyamból áll (12., illetve 13.), amelynek programja a 3+2 éves szakközépiskolai közismereti programra épül. Az iskolatípus célja az, hogy olyan ismereteket nyújtson, illetve olyan készségeket, képességeket fejlesszen, amelyek átfogják az általános műveltség középiskolai körét. A felnőttoktatás követelményei nem térnek el a nappali rendszerű iskolai oktatás

követelményeitől, a felnőttoktatás résztvevői is központi állami vizsgára készülnek fel, közép- vagy emelt szintű vizsgakövetelmények alapján tesznek érettségi vizsgát.

Gimnázium esti képzés:

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Anyanyelv, kommunikáció	1	1	1	0.5
Magyar irodalom	2	2	2	2
Matematika	3	3	3	2
Idegen nyelv	3+1	3+1	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	1+1	1+1	1	2
Fizika	1	1	1	1
Biológia	1	1	1	-
Kémia	1	1	-	-
Földrajz	1	1	-	-
Informatika	-	-	1	1
Művészetek	-	-	0.5	1
Hittan	-	-	0.5	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Választott fakultáció	-	-	2	2
Felhasznált órakeret	17	17	17	17

Gimnázium levelező képzés:

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Anyanyelv, kommunikáció	0.5	0.5	0.5	0.5
Magyar irodalom	2	2	2	1+1
Matematika	2	2	2	2
Idegen nyelv	2	2	2	2
Történelem és állampolgári ismeretek	1	1	1	1
Fizika	0.5	0.5	0.5	0.5
Biológia	0.5	0.5	0.5	-
Kémia	0.5	0.5	-	-
Földrajz	0.5	0.5	-	-
Informatika	-	-	0.5	0.5
Művészetek	-	-	0.5	0.5
Hittan	-	-	0.5	+0.5
Osztályfőnöki	0.5	0.5	0.5	0.5
Felhasznált órakeret	10	10	10.5	10

Szakközépiskolák érettségi vizsgára felkészítő évfolyamai számára esti képzés:

Évfolyam/ Tantárgyak	12E	13E
Magyar nyelv és irodalom	4	4
Idegen nyelv	4	4
Matematika	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	4	4
Természetismeret	1	1
Informatika	1	1
Felhasznált órakeret	18	18

13. évfolyamon a történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgy esetében heti 1 óra konzultáció az önállóan elkészített szövegalkotások és esszék megbeszélése témában.

Szakközépiskolák érettségi vizsgára felkészítő évfolyamai számára levelező képzés:

Évfolyam/ Tantárgyak	12	13
Magyar nyelv és irodalom	2	2
Idegen nyelv	2	2
Matematika	2	2
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1	1
Természetismeret	0.5	0.5
Informatika	0.5	0.5
Felhasznált órakeret	8	8

6.3.4A Szakképzési Hídprogram közismereti óraszámai

A 20 hónapos HÍD 2. program keretei kétfélek:

- A) rövidebb képzési idejű rész-szakképesítés mellett hosszabb közismereti képzés a jelentősebb alapkompétencia-hiányokkal küzdő tanulóknak;
- B) hosszabb képzési idejű rész-szakképesítés mellett alacsonyabb arányú közismereti képzés a felkészültebb tanulók számára.
- C) A 10 hónapos HÍD 2. program szakképzés nélküli közismereti, a szakképző évfolyamra való belépésre felkészítést célozhat. Fókusz: szakiskolai képzésbe lépés.

Tantárgyak	SZH/1. A 1. év	SZH/2. A 2. év	SZH/1. B 1. év	SZH/2. B 2. év	SZH/2/1. C 1 éves
Kommunikáció és anyanyelv	4	3	3	2	5
Élő idegen nyelv (angol, német)	4	3	3	2	5
Matematika	4	3	3	2	5
Társadalom és jelenkor- ismeret	3	2	1,5	1	4
Természetismeret	3	2	1,5	1	4
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	1	1	0,5	1	2
Testnevelés és sport*	2	2	2	-	5
Osztályfőnöki (osztályközösség- építő program)	1	1	1	1	1
Hittan	2	1	2	-	2
Cigány népismeret	1	1	1	1	1
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt	8	16	16	24	-
Összesen	33	35	34,5	35	34

Összefüggő gyakorlat	105	-	105		-
----------------------	-----	---	------------	--	---

6.3.5.A Köznevelési Hídprogram helyi tanterve

A tanév javasolt beosztása a Köznevelési Hídprogramban kerettanterv szerint

Tartalom	Időkeretek
Bevezető hét: ismerkedés, támogató ajánlások	1 hét (30 óra)
Búcsúzó hét: visszacsatolás, támogató ajánlások	1 hét (30 óra)
Folyamatos munka	34 hét
Óra/hét	30 óra
Felhasználható óraszám a tanévben	1020
Életpálya-tervezés, szakmaismeret	40% (cca.400 óra)
Műveltségterületekhez köthető fejlesztési idő	60 % (cca.600 óra)
Felhasználható óra/modul	18-50 óra

Műveltségterületek és óraszámok a köznevelési - Híd I. - programban

Műveltségi területek	Éves óraszám 34 héttel számolva	Heti óraszám
Kommunikáció és anyanyelv	136	4
Élő idegen nyelv (angol, német)	34-34	1
Matematika	136	4
Társadalom és jelenkor-ismeret	68	2
Természetismeret	68	2
Alapvető munkavállalói és életpálya-építési modulok	204	6
Szakmaismeret	204	6
Testnevelés és sport	170	5
Hittan	68	2

Cigány népismeret	34	1
-------------------	----	---

7. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. *Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért,* figyelembe véve a személyre szabott fejlesztéshez szükséges legmegfelelőbbeket. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe, a 2013. évi CCXXXII. törvény a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról, valamint a 17/2014. (III.12.) a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló EMMI rendeleten túl:

Csak olyan tankönyveket rendelünk, amelyeket az év során rendszeresen használunk.

- Olyan tankönyveket választunk, amelyek a tanulók számára könnyen használhatók, jól tanulhatók.
- Az ingyenes (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- Az iskola lehetőségei függvényében támogatást nyújt a tankönyvvásárláshoz. A tankönyvi támogatás alapja a diákok szociális helyzete. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.
- A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető *tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.*

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

Pedagógiai feladatainak helyi megvalósítása:

Iskolánkban a nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák. A kompetenciák kialakítását az egyes műveltségi területek tananyagával valósítjuk meg, amelynek során:

- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan bővítjük, kiteljesítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

8.1. A mindennapos testnevelés szervezése

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (11) bekezdés szerinti mindennapos testnevelést az iskolánkban a 9. évfolyamokon, 2012. szeptember 1-jétől kezdődően, felmenő rendszerben szerveztük meg.

8.2. A választható tantárgyak, foglalkozások

A helyi tantervünk egyértelműen meghatározza a tanítandó tantárgyakat, így a tanulók számára nem kínál választási lehetőséget, kivétel képeznek azok a 13. évfolyamos diákok, akik nem rendelkeznek szakmai bizonyítvánnyal, ők választhatnak a fakultációs tantárgyak közül,

- biológia
- informatika
- testnevelés
- hittan
- földrajz,

amelyekből felkészítést biztosítunk a középszintű érettségi vizsgára. A tanulók választását, a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. A tantestület összetétele és nagysága nem ad lehetőséget a szabad pedagógusválasztásra.

8.3. A közép szintű érettségi vizsgára történő felkészítés

Kötelező érettségizni iskolánkban a következő tantárgyakból:

- magyar nyelv és irodalom
- történelem
- matematika
- idegen nyelv (angol, német)
- szakmai alapismeretek

Iskolánkban azoknak a diákoknak, akik nem rendelkeznek szakmai bizonyítvánnyal, de előtanulmányaik beszámítása és a szükséges különbözeti vizsgák alapján a szakközépiskola érettségire felkészítő +2 évfolyamán folytathatják tanulmányaikat kötelezően választandó az utolsó két évfolyamon legalább egy, heti kétórás érettségire felkészítő foglalkozás/fakultáció, amelynek feladata a középszintű érettségire történő felkészülés segítése.

Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évisméltés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatban a tanórákon való további részvételi kötelezettségek alól felmentést kap, de az iskola épületét nem hagyhatja el.

8.4 A középszintű érettségi vizsga témakörei

Irodalom:

Művek a magyar irodalomból

I. Kötelező szerzők

Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Petőfi Sándor

Művek a magyar irodalomból

II. Választható szerzők

Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Szilágyi Domokos, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós

Művek a magyar irodalomból

III. Kortárs szerzők

Dragomán György, Fehér Béla, Lackfi János, Oravecz Imre, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina, Varró Dániel

Művek a világirodalomból

Az antikvitás, a Biblia, Orosz realisták, a XX. századi modernség

Színház és dráma

Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József, Madách Imre, Henrik Ibsen, Anton Pavlovics Csehov, Örkény István

Az irodalom határterületei

Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció

Regionális kultúra,
interkulturális jelenségek és a
határon túli irodalom

Az erdélyi magyar irodalom: Kányádi Sándor,
Sütő András
Határon túli: Márai Sándor
Regionális: Jókai Mór, Kazinczy Ferenc, Tollai
Tibor)

Magyar nyelvtan:

Kommunikáció

A nyelv, mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció

A magyar nyelv története

A nyelv, mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása. Nyelvművelés

A nyelvi szintek

Hangtan. A helyesírás. Alaktan és szótan. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan.

A szöveg

A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és jelentése. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Az elektronikus írásbeliség hatása a szövegekre, szövegek a médiában.

A retorika alapjai

A nyilvános beszéd, érvelés, megvitatás, vita
A szövegszerkesztés eljárásai. Stílus eszközök, stílusréteg, stílusváltozat.

Történelem:

Témakörök

1. Az ókor és kultúrája

Az athéni demokrácia működése a Kr.e. 5. században.
Julius Caesar egyeduralkodó kísérlete.
A görög-római hitvilág.
Az antikvitás kiemelkedő kulturális emlékei.
A zsidó vallás fő jellemzői.

A kereszténység kialakulása és főbb tanításai.

2. A középkor

A hűbériség és a jobbágyság jellemzői.

Az uradalom és a mezőgazdasági technika.

A nyugati és a keleti kereszténység főbb jellemzői.

Hitélet és vallások (pl. keresztény, zsidó) – együttműködés és konfliktusok.

A középkori város és a céhes ipar.

Az iszlám vallás kialakulása és főbb tanításai.

A román és gótikus építészet; a reneszánsz kultúra.

3. A középkori magyar állam

megteremtése és virágkora A magyar nép eredete, vándorlása és a honfoglalás. Géza fejedelemsége és I. (Szent) István államszervező tevékenysége.

A tatárjárás és az ország újjáépítése IV. Béla idején.

A középkori magyar állam megerősödése I. Károly idején.

Hunyadi Mátyás reformjai és külpolitikája.

4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban (1492-1789)

A földrajzi felfedezések és a kapitalista gazdaság jellemzői.

A lutheri és kálvini reformáció. A katolikus megújulás.

A barokk stílus jellemzői.

Az alkotmányos monarchia jellemzői Angliában.

A felvilágosodás eszmerendszere és főbb képviselői források alapján.

5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

A mohácsi vész és az ország három részre szakadása.

A várháborúk (1541-1568).

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete.

A hazai reformáció és a barokk kulturális hatásai.

A Rákóczi-szabadságharc okai, főbb eseményei és eredményei.

Demográfiai és etnikai változások a 18. században.

Mária Terézia és II. József reformjai.

- 6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)**
- Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának alapkérdései.
A korszak főbb eszmeáramlatainak (liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus és szocializmus) jellemzői.
A szövetségi rendszerek kialakulása.
Az ipari forradalmak legjelentősebb területei (könnyűipar, nehézipar, közlekedés), néhány találmánya és a gyáripár kezdetei.
- 7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)**
- A reformkor fő kérdései, Széchenyi és Kossuth reformprogramja.
A pesti forradalom eseményei, az áprilisi törvények.
A szabadságharc főbb katonai és politikai eseményei.
A kiegyezéshez vezető út.
Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése.
- 8. A világháborúk kora (1914-1945)**
- Az első világháború (hadviselők, frontok, a háború jellege).
Az első világháborút lezáró békerendszer.
A náci Németország legfőbb jellemzői.
A kommunista ideológia és a sztálini diktatúra a Szovjetunióban.
A világháború előzményei, kitörése és jellemzői.
A holokauszt.
- 9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)**
- A trianoni békediktátum és következményei.
Az ellenforradalmi rendszer konszolidációjának legfontosabb lépései.
A magyar külpolitika a két világháború között. A politikai rendszer főbb jellemzői.
Társadalmi, gazdasági, ideológiai kérdések.
Társadalmi rétegződés és életmód a húszas-harmincas években. Az antiszemitizmus megjelenési formái és a

„zsidókérdés” Magyarországon.

Magyarország háborúba lépése és részvétele a Szovjetunió elleni harcokban.

Magyarország német megszállása és a nyilas hatalomátvétel.

A holokauszt Magyarországon.

10. Jelenkor 1945-től napjainkig

A keleti és a nyugati blokk főbb politikai, gazdasági, társadalmi jellemzői, a hidegháborús szembenállás jellemzői.

Az ENSZ létrejötte, működése.

A kétpólusú világrend megszűnése; a Szovjetunió és Jugoszlávia szétesése; Németország újraegyesítése.

A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái. Az európai integráció története.

A "harmadik világ".

Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés.

A globális világ kihívásai és ellentmondásai.

11. Magyarország 1945-től rendszerváltozásig

Az egypárti diktatúra működése, a gazdasági élet és a mindennapok jellegzetességei a Rákosi-korban.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének okai és főbb eseményei; a megtorlás.

A rendszer jellemzői a Kádár-korszakban, életmód és mindennapok.

A rendszerváltozás főbb eseményei.

A piacgazdaságra való áttérés és következményei.

A határon túli magyarság 1945-től.

12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói

A magyarországi romák története és helyzetének főbb jellemzői napjainkban

ismeretek

Idegen nyelv:

Témakörök	Követelmények
1. Kommunikatív készségek	
Beszédértés (hallott szöveg értése)	Rövidebb, hétköznapi témájú beszélgetések, interjúk lényeges információinak, alapvető kommunikációs szándékának megértése. Egy hallott szövegből az adott helyzetben szükséges kulcs- és részletinformációk) megértése. Az értési célnak megfelelő stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).
Beszédkésztség	Kommunikációs szándék megvalósítása megadott egyszerű, hétköznapi helyzetekben és szerepekben. Egyértelmű, egyszerű és összefüggő megnyilatkozás megadott ismerős témákról. A szintnek megfelelő kommunikációs stratégiák alkalmazása.
Szövegértés (olvasott szöveg értése)	Köznnyelven íródott, a mindennapi élet témáival foglalkozó, gyakori szövegfajták lényegének megértése. Egy szövegből az adott helyzetben szükséges információk megértése, vélemény, érvelés követése. Az értési célnak megfelelő olvasási stratégia alkalmazása (globális, szelektív, részletes értés).
Íráskésztség	Kommunikációs szándék megvalósítása a mindennapi életben általánosan és gyakran használt szövegfajtákban. Egyértelmű, egyszerű, összefüggő szöveg alkotása megadott, hétköznapi témákról.
Egyéb készségek (stratégiák)	A feladatok megtervezéséhez, megoldásához, értékeléséhez szükséges készségek és technikák alkalmazása.

A nyelvi nehézségek áthidalásához szükséges legalapvetőbb technikák alkalmazása.

2. Nyelvi kompetencia

A vizsgázó tudásszintjének megfelelő szövegfajtákban előforduló alapvető lexikai elemek és nyelvi szerkezetek felismerése és nyelvileg elfogadható, azaz a megértést nem akadályozó használata.

A kommunikációs szándékok megvalósításához szükséges nyelvi eszközök alkalmazása szóban és írásban.

Az írott és a beszélt nyelv funkcionális használata.

3. Témák

Személyes vonatkozások, család	a vizsgázó személye, családi élet
Ember és társadalom	a másik ember külső és belső jellemzése, ünnepek,
Környezetünk	az otthon, a lakóhely és környéke, időjárás.
Az iskola	a saját iskola bemutatása, nyelvtanulás.
A munka világa	diákmunka, pályaválasztás.
Életmód	napirend, kedvenc ételek, egészség, egészséges életmód, gasztronómia, vásárlás
Szabadidő, művelődés, szórakozás	színház, mozi, sport, zene, hobbi
Utazás, turizmus	közlekedés, utazás
Tudomány és technika	népszerű tudományok, ismeretterjesztés, a technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.
Országismeret	a célnyelv országai

Matematika:

Témakör	Követelmények
1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok	
Halmazelmélet	Halmazelméleti alapfogalmak Halmazműveletek, műveleti tulajdonságok

	A halmazfogalom és a halmazműveletek használata a matematika különböző területein (pl. számhalmazok, ponthalmazok)
Logika, logikai műveletek	A negáció, konjunkció, diszjunkció, implikáció, ekvivalencia ismerete, alkalmazása. A "minden", "van olyan" logikai kvantorok ismerete, alkalmazása.
Fogalmak, tételek, bizonyítások	Egyszerű matematikai szövegek értelmezése. A tárgyalt definíciók és tételek pontos megfogalmazása. Szükséges és elégséges feltételek helyes alkalmazása.
Kombinatorika	Egyszerű kombinatorikai feladatok megoldása
Gráfok	A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai Gráfelméleti alapfogalmak
2. Számelmélet, algebra	
Számfogalom	A valós számkör, a valós számok különböző alakjai Alapműveletek, műveleti tulajdonságok ismerete, alkalmazása a valós számkörben, az adatok és az eredmény pontossága Számrendszerek, a helyi értékes írásmód
Számelmélet	Az osztó, többszörös, prímszám, összetett szám fogalma A számelmélet alaptétele, számok prímtényezőkre bontása, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös Egyszerű oszthatósági feladatok
Algebrai kifejezések, műveletek	Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel Másod- és harmadfokú nevezetes azonosságok alkalmazása
Hatvány, gyök, logaritmus	Definíciók, műveletek, azonosságok (egész kitevőjű hatványok, racionális kitevőjű hatványok) A logaritmus fogalma, a logaritmus azonosságainak alkalmazása egyszerű esetekben
Egyenletek, egyenlőtlenségek	Első- és másodfokú egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása Az egyenletmegoldás alkalmazása szöveges feladatokban Egyszerű négyzetgyökös, algebrai törtes, abszolútértékes egyenletek

A definíciókra és az azonosságok egyszerű alkalmazására épülő exponenciális, logaritmikus és trigonometrikus egyenletek

Két pozitív szám számtani és mértani közepének viszonya
Kétismeretlenes lineáris és másodfokú egyenletrendszerek

Egyszerű egyenlőtlenség-rendszerek

3. Függvények, az analízis elemei

Függvények, grafikonjaik,
függvénytranszformációk

A függvény matematikai fogalma, megadásának módjai
Az alapfüggvények (lineáris, másodfokú, harmadfokú és négyzetgyök-függvények, fordított arányosság, exponenciális és logaritmikusfüggvény, trigonometrikus függvények, abszolútérték-függvény) és egyszerű transzformáltjaik: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $f(c \cdot x)$

Függvények jellemzése

Zérushely, növekedés, fogyás, szélsőérték, periodicitás, parit

Sorozatok

Számtani sorozat, mértani sorozat

Kamatos kamat számítása

4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria

Alapfogalmak, ponthalmazok

Tételek távolsága, szöge. Nevezetes ponthalmazok

Geometriai transzformációk

Egybevágósági transzformációk, egybevágó alakzatok
Középpontos hasonlóság, hasonlóság, hasonló alakzatok tulajdonságai

Az egybevágóságra és a hasonlóságra vonatkozó ismeretek alkalmazása egyszerű feladatokban

Síkgeometriai alakzatok

Tételek az oldalakra, szögekre, nevezetes pontokra, vonalakr

Háromszögek

alkalmazásuk bizonyítási és szerkesztési feladatokban

Négyszögek

Nevezetes négyszögek (trapézok, deltoidok) és tulajdonságai

Sokszögek

Alaptulajdonságok

Kör

Szabályos sokszögek

A kör és részei. Kör és egyenes kölcsönös helyzete

Térbeli alakzatok

Henger, kúp, gúla, hasáb, gömb, csonka gúla, csonka kúp

Kerület-, terület-, felszín- és

Egyszerű síkidomok és részeik kerülete, területe

térfogatszámítás

Testek felszínének és térfogatának számítása

	Hasonló síkidomok és testek különböző mérőszámainak és a hasonlóság arányának viszonya
Vektorok	A vektor fogalma. Vektorműveletek (összegvektor, különbségvektor, skalárral való szorzás, skaláris szorzat) és tulajdonságaik. Vektor koordinátái. Vektorok alkalmazása
Trigonometria	Szögfüggvények fogalma Egyszerű összefüggések a szögfüggvények között Szinusztétel, koszinusztétel
Koordináta-geometria	Alakzatok (egyenes, kör) egyenlete és kölcsönös helyzetük

5. Valószínűség számítás, statisztika

Leíró statisztika	Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai (kördiagram, oszlopdiaagram). Gyakoriság, relatív gyakoriság Átlagok: számtani közép, súlyozott közép, rendezett minta közepe (medián), leggyakoribb érték (módusz). Szórás
Valószínűség-számítás	Valószínűség fogalma A valószínűség klasszikus kiszámítási módja. Visszatevéses mintavétel

Fizika:

Témakör	Követelmények
1. Mechanika	
A dinamika törvényei	A testek mechanikai kölcsönhatása, az erő, az erő mérése, erők összegzése Newton törvényeinek értelmezése. Az impulzus megmaradása, felismerése és alkalmazása konkrét példákra. Az erőpár fogalma, a forgatónyomaték kiszámítása egyszerű esetekben. Tömegközéppont alkalmazása homogén, egyszerű alakú testek esetében.

Mozgások	<p>Testek egyensúlyi helyzetének értelmezése, egyszerű gépek.</p> <p>A vonatkoztatási rendszer, pálya, út, idő, elmozdulás fogalmainak alkalmazása, a mozgás viszonylagossága.</p> <p>Az egyenes vonalú, egyenletes mozgás leírása.</p> <p>Az egyenes vonalú, egyenletesen változó mozgás leírása, a sebesség gyorsulás alkalmazása. A szabadesés és a függőleges hajítás leírása</p> <p>Az egyenletes körmozgás leírása, a harmonikus rezgőmozgás jellemzői.</p> <p>E mozgások dinamikai feltételének alkalmazása konkrét példákra.</p> <p>A súrlódás jelensége.</p> <p>A rezonancia jelensége, felismerése gyakorlati példákban.</p> <p>A matematikai inga és az időmérés kapcsolata.</p> <p>A frekvencia, hullámhossz, terjedési sebesség fogalmának alkalmazása.</p> <p>A longitudinális és transzverzális hullám leírása.</p> <p>A hullámjelenségek felismerése és leírása.</p> <p>A hang tulajdonságainak (hangmagasság, hangerősség, hangszín) összekapcsolása fizikai jellemzőivel. Állóhullámok felismerése.</p>
Munka és energia	<p>A munka és a teljesítmény. A határfok. A mozgási energia.</p> <p>Az emelési munka, a helyzeti energia.</p> <p>A munka grafikus ábrázolása. A rugalmas energia.</p> <p>A mechanikai energia megmaradása, a törvény alkalmazása.</p>

2. Hőtan, termodinamika

Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly	<p>Az állapotjelzők ismerete, alkalmazásuk. Hőmérők és használatuk.</p> <p>Kelvin-skála.</p> <p>Avogadro-törvény, anyagmennyiség. A termikus egyensúly értelmezése.</p>
Hőtágulás	<p>Szilárd testek vonalas és térfogati hőtágulásának leírása.</p> <p>Folyadékok hőtágulásának leírása. A hőtágulás gyakorlati jelentősége.</p>
Összefüggés a gázok állapotjelzői között	<p>Az ideális gáz speciális állapotváltozásainak leírása. p-V-diagramo értelmezése.</p> <p>Az egyesített gáztörvény alkalmazása egyszerűbb problémákban.</p>

	Az állapotegyenlet ismerete.
A kinetikus gázmodell	A hőmozgás értelmezése. Az állapotjelzők kvalitatív értelmezése a modell alapján.
Termikus és mechanikai kölcsönhatások	A hőközlés, hőmennyiség, fajhő fogalmainak ismerete, alkalmazás A belső energia értelmezése. A térfogati munka értelmezése. A termodinamika I. főtétele és jelentősége, egyszerű alkalmazások Nyílt folyamatok ideális gázokkal: izoterm, izochor, izobár, adiabatikus folyamatok energetikai jellemzése. A gázok állandó nyomáson és állandó térfogaton mért fajhőjének megkülönböztetése.
Halmazállapot-változások	A halmazállapotok tulajdonságainak ismerete. Olvasás és fagyás. Párolgás és lecsapódás. Forrás. E folyamatok energetikai vizsgálata. A nyomás szerepének kvalitatív leírása a forrás esetében. A víz különleges tulajdonságainak ismerete, ezek jelentősége. A levegő páratartalma. A légkört érő káros hatások és következményeik.
A termodinamika II. főtétele	A II. főtétel szemléltetése mindennapi példákön. A hőerőgépek hatásfokának korlátai
3. Elektromágnesség	
Elektrosztatika	Elektrosztatikai alapjelenségek értelmezése, bemutatása. A töltésmegmaradás törvénye. A Coulomb-törvény ismerete. Az elektrosztatikai mező jellemzése: térerősség, erővonalak, feszültség Többlettöltés fémen, alkalmazások. A kapacitás fogalma, a kondenzátorok egy-két gyakorlati alkalmazásának ismerete.
Az egyenáram	Az áramkör részei. Áram- és feszültségmérés Ohm törvénye. Vezetők ellenállása, fajlagos ellenállás Ellenállások soros és párhuzamos kapcsolása, az eredő ellenállás meghatározása egyszerű esetekben Az egyenáram munkája és teljesítménye. Az egyenáram hatásai, alkalmazások A galvánelem és az akkumulátor.

Félvezetők tulajdonságai, alkalmazások.

Magnetosztatika	A Föld mágnessége, az iránytű használata.
Egyenáram mágneses mezője	A magnetosztatikai mező jellemzése: indukcióvektor és a mágneses fluxus. Az elektromágnes, gyakorlati alkalmazások. A Lorentz-erő.
Az elektromágneses indukció	A mozgási és a nyugalmi indukció jelenségének leírása, Lenz törvénye. Az önindukció jelensége az áram ki- és bekapcsolásánál.
A váltakozó áram	A váltakozó áram jellemzése, az effektív feszültség és áramerősség A váltakozó áram munkája, effektív teljesítménye ohmikus fogyasztók esetében. Az elektromos energia gyakorlati alkalmazásai (generátor motor, transzformátor).
Elektromágneses hullámok	A rezgőkörben zajló folyamatok kvalitatív leírása. Az elektromágneses hullámok tulajdonságai (terjedési sebesség, hullámhossz, frekvencia). Az elektromágneses hullámok spektrumának és biológiai hatásainak ismerete. Az elektromágneses hullámok alkalmazásainak ismerete.
A fény	Fényforrások, fénynyaláb, fénysugár, a fény terjedési sebessége. A fény visszaverődése, a visszaverődés törvénye. A fénytörés, a Snellius-Descartes-törvény, a teljes visszaverődés jelensége. Színfelbontás prizmával, homogén és összetett színek. A fény hullámjelenségeinek felismerése (interferencia, polarizáció) Képpalkotás, valódi és látszólagos kép, nagyítás fogalmának ismerete alkalmazása. A síktükör, a gömbtükrök és a leképezési törvény ismerete. Az optikai lencsék és a leképezési törvény ismerete, dioptria fogalma.

Optikai eszközök: a nagyító, a mikroszkóp, a távcső, a szem, a szemüveg, a fényképezőgép működésének alapelvei.

4. Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete	<p>Az atom, molekula, ion, elem fogalma.</p> <p>Az anyag atomos természetének alátámasztása konkrét jelenségekkel.</p>
Az atom szerkezete	<p>Az elektromosság atomos természetének értelmezése az elektrolízi alapján.</p> <p>Az elektron töltése és tömege. Rutherford szórási kísérlete és atommodellje.</p>
A kvantumfizika elemei	<p>Az energia kvantáltsága, Planck-formula.</p> <p>A fotoeffektus és értelmezése. A foton és energiája. A fény kettős természete. Az elektron kettős természete. A vonalas színeképek keletkezésének ismerete.</p> <p>A Bohr-modell sajátosságai, újszerűsége.</p> <p>Az elektronburok szerkezete: a fő- és mellékkvantumszám és az elektronhéj fogalma, a Pauli-elv szerepe.</p>
Az atommagban lejátszó jelenségek	<p>Az atommag összetétele</p> <p>Az erős kölcsönhatás, nukleonok, tömeghiány és kötési energia, tömeg-energia ekvivalencia fogalmainak használata az atommag leírásában</p> <p>A természetes radioaktív sugárzás (alfa, béta, gamma) leírása; felezési idő, aktivitás</p> <p>Atommag-átalakulások leírása, izotópok, alkalmazások. Maghasadási láncreakció, atomreaktor, atombomba. Az atomenergia jelentősége, előnyei, hátrányai, összehasonlítás más energiafelhasználási módokkal</p> <p>Magfúzió, hidrogénbomba, a Nap energiája.</p>

5. Gravitáció, csillagászat

Gravitáció	Az általános tömegvonzási törvény és jelentősége. A bolygók mozgásának leírása: Kepler törvényei. A mesterséges égitestek mozgása. Nehézségi erő, a súly, a súlytalanság értelmezése. A gravitációs gyorsulás mérése.
A csillagászat elemeiből	A Naprendszer és főbb részeinek jellemzése. A csillag fogalma, összehasonlítás a Nappal. A Tejútrendszer, galaxisok. Az Univerzum tágulása. Ősrobbanás-elmélet. A világűr megismerésének legfontosabb módszerei, eszközei.

6. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

Személyiségek	Arkhimédész, Kopernikusz, Kepler, Galilei, Newton, Huygens, Watt, Ohm, Joule, Ampère, Faraday, Jedlik Ányos, Eötvös Loránd, J. J. Thomson, Rutherford, Curie család, Planck, Bohr, Einstein, Szilárd Leó, Teller Ede, Wigner Jenő legfontosabb eredményeinek ismerete
Elméletek, felfedezések, találmányok	A geo- és heliocentrikus világkép összehasonlítása. Galilei munkásságának jelentősége: a kísérletezés szerepe. Newton munkásságának jelentősége: "az égi és földi mechanika egyesítése" A távcső, a mikroszkóp, a gőzgép, az elektromotor, a generátor, a transzformátor, az elektron, belső égésű motor, a röntgensugárzás, a radioaktivitás, a félvezetők, az atomenergia felhasználásának felfedezése, illetve feltalálása és hatásuk - összekapcsolás a megfelelő nevekkel A követelményekben szereplő ismeretek alapján megállapítható eltérések a klasszikus fizika és a kvantummechanika között. Az űrkutatás történetének legfontosabb állomásai

Kémia:

1. Általános kémia	Atomok és a belőlük származtatható ionok Molekulák és összetett ionok, Halmazok
--------------------	--

- A kémiai reakciók
- A kémiai reakciók jelölése
- Termokémia
- Reakció-kinetika
- Kémiai egyensúly
- Reakciótípusok
- Protonátmenettel járó reakciók
- Elektronátmenettel járó reakciók
- A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása
- 2. Szervetlen kémia**
  - Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmaz-szerkezet kapcsolata)
  - Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése
  - Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai
  - Az elemek és vegyületek előfordulása
  - Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása
  - Az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai
  - Az elemek és vegyületek jelentősége
- 3. Szerves kémia**
  - A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk
  - A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai
  - A szerves vegyületek kémiai sajátosságai
  - A szerves vegyületek előfordulása
  - A szerves vegyületek jelentősége
  - A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása
- 4. Kémiai számítások**
  - Általános követelmények (mértékegységek, periódusos rendszer, feladatok értelmezésének képessége)
  - Az anyagmennyiség, az Avogadro-törvény
  - Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)
  - A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások
  - Termokémia, Kémiai egyensúly, pH-számítás, Elektrokémia

Biológia:

- 1. Bevezetés a biológiába:** A biológia tudománya
Fizikai, kémiai alapismeretek
- 2. Egyed alatti szerveződési szint** Szervetlen és szerves alkotóelemek:
Elemek, ionok
Szervetlen molekulák
Lipidek
Szénhidrátok
Fehérjék
Nukleinsavak, nukleotidok
Az anyagcsere folyamatai:
Felépítés és lebontás kapcsolata
Felépítő folyamatok
Lebontó folyamatok
Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- 3. Az egyed szerveződés szintje** Nem sejtes rendszerek:
Vírusok
Önálló sejtek:
Baktériumok
Egysejtű eukarióták
Többsejtűség
Gombák elkülönülése
Többsejtű növények és állatok főbb csoportjai
Növényi és állati szövetek, szervrendszerek, testtájak
Viselkedés
- 4. Az emberi szervezet** Kültakaró, a mozgás, a táplálkozás, a légzés, az anyagszállítás
A kiválasztás, a szabályozás, az idegrendszer általános jellemzése
Az emberi magatartás biológiai- pszichológiai alapjai
Hormonrendszer, hormonális működések
Immunrendszer, immunitás
Szaporodás és egyedfejlődés
- 5. Egyed feletti szerveződési szintek** Populáció
Életközösségek (élőhelytípusok)
Bioszféra, globális folyamatok, ökoszisztéma

Környezet- és természetvédelem

6. Öröklődés, Molekuláris genetika, mendeli genetika
változékonyság, evolúció Populációgenetika és evolúciós folyamatok
A bioszféra evolúciója

Földrajz:

- 1. Térképi ismeretek** A különböző tartalmú és fajtájú térképeken közölt információk leolvasása, az egyszerű összefüggések feltárása és alkalmazása.
Helymeghatározás a térképen, távolságmérés és -számítás.
- 2. Kozmikus környezetü** A Naprendszer felépítése. A Nap.
A Föld mozgásai és azok következményei. A helyi és a zónaidő számításával kapcsolatos gyakorlati feladatok megoldása.
- 3. A geoszférák földrajz:** Tájékozódás a földtörténeti időegységekben, főbb eseményeikben.
- A kőzetburok Égitestünk gömbhéjas szerkezete.
A kőzetlemezek és mozgásuk következményei.
A Föld nagyszerkezeti egységei.
A belső és külső erők felszínformáló szerepe, a felszínformák.
A leggyakoribb ásványok és kőzetek felismerése, gazdasági hasznosíthatóságuk.
- A levegőburok A légkör szerkezete, anyagi felépítése.
Az időjárási elemek szerepe a felszínformálódásban.
Az időjárási elemekkel kapcsolatos számítási feladatok megoldása.
- A vízburok A légkör szennyeződésének okai és a szennyezettség következményei.
A vízburok tagolódása és a víz körforgása.
Az óceánok és a tengerek földrajzi jellemzői, gazdasági jelentősége
- A talaj A felszíni és felszín alatti víztípusok, hasznosíthatóságuk lehetőség
A víz és a jég felszínformáló tevékenysége.
A talaj természeti és gazdasági jelentősége, a talajpusztulás és következményei.
- 4. A földrajzi övezetesség** A szoláris és a valós éghajlati övezetek
A földrajzi övezetek, övek, területek

	A függőleges és a vízszintes övezetesség kapcsolata
5. Népeség- és településföldrajz	A Föld népességnövekedésének időbeli alakulása, okai, környezeti következményei Az urbanizáció és a népességmozgások vonásai és következményei Az egyes településtípusok jellemzői, kialakulásuk okai
6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe	A gazdasági fejlettség mérésére alkalmas legfontosabb mutatók A fejlettség területei különbségei
A világgazdaság	A nemzetközi munkamegosztás és a világkereskedelem főbb irányai, résztvevői. A globalizáció Az integráció legfontosabb lépései az Európai Unió példáján A legfontosabb gazdasági ágazatok telepítő tényezői, azok változásai
A gazdasági ágazatok	A gazdasági szerkezetváltás folyamata A mezőgazdaság termelés jellemzői Az energiagazdaság és az ipar jelentősége, átalakulási tendenciái Az infrastruktúra szerepe és kapcsolata az életminőséggel
7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoportok és országok	Földünk országainak csoportosítása társadalmi-gazdasági jellemzők szerint. A világgazdasági központok és a peremterületek, eltérő és változó szerepük a világgazdaságban. A különböző egyedi szerepköröket betöltő országcsoportok és országok földrajzi jellemzői
8. Magyarország földrajza	Magyarország földrajzi helyzete Hazánk természeti adottságai és erőforrásai, a medencejelleg érvényesülése Népességföldrajzi folyamatok és azok következményei. Magyarország gazdaságának jellemző vonásai. Szerkezeti átalakulása, annak okai és társadalmi-gazdasági következményei 1990-es évektől Régiók társadalmi-gazdasági képének bemutatása
9. Európa regionális földrajza	Európa természeti és társadalmi-gazdasági képe Az egyes kontinensrészek és a tipikus tájak földrajzi jellemzői

Az Európai Unió kialakulásának társadalmi-gazdasági alapjai, működésének jellemző földrajzi vonásai. Egyes területeinek és országainak hasonlóságai és különbségei

A környezeti problémák területi jellemzői, a megoldásukra tett törekvések Európában

10. Az Európán kívüli földrészek földrajza Az egyes kontinensek általános természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági jellemzői, tipikus tájajk

Az eltérő társadalmi-gazdasági fejlettségű területek, a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportok és országok

Példák a társadalom természeti környezetbe való beavatkozására az egyes földrészeken

11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai A legfőbb globális problémák és azok kialakulásának természeti, társadalmi-gazdasági okai
Példák a globális környezeti gondok megoldási lehetőségeire

Testnevelés:

Témakörök

Követelmények

1. Elméleti ismeretek

A magyar sportsikerek A legnevesebb magyar olimpiai bajnokok sportágai és eredményei

A harmonikus testi fejlőd

Az egészséges életmód Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben

Testi képességek A kondicionális alapképességek értelmezése. Az erőfejlesztés szabályai.

Gimnasztika A bemelegítés szerepének értelmezése

Atlétika A tanult atlétikai futó-, ugró- és dobóversenyszámok

Torna A női és férfi tornaszerek

Ritmikus gimnasztika Az RG versenyszámai

Küzdősportok, önvédelen Küzdőjátékok felsorolása különböző életkorú tanulók részére

Úszás Az úszásnemek fajtái. Versenyszámok

Testnevelés és sportjátékok Egy választott sportjáték játékszabályainak értelmezése

Természetben üzhető sportok Egy választott sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés)

2. Gyakorlati ismeretek

Gimnasztika kötélmászás, 48 ütemű szabadgyakorlat bemutatása.

Atlétika Egy választott futószám bemutatása

Futások 60 méteres síkfutás, 200 méteres síkfutás

Ugrások Egy választott ugrószám bemutatása, magasugrás, távolugrás választott technikával

Dobások Súlylökés

Torna

Talajtorna Öt különböző gyakorlatelemből összefüggő gyakorlat összeállítása bemutatása, kötelező elemek felhasználásával

Szekrényugrás Egy tanult támaszugrás bemutatása

Felemáskorlát

Gerenda Öt különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával

Ritmikus gimnasztika Egy választott kéziszerrel (labda, karika, kötél) 3 elem bemutatása

Gyűrű Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával

Nyújtó

Korlát Négy különböző elemből álló összefüggő gyakorlat bemutatása, kötelező elemek felhasználásával

Küzdősportok, önvédelen

Úszás Egy választott úszásnemben 50 m úszás
Egy további úszásnemben 25 méter leúszása

Testnevelés és sportjátékok Egy sportjáték választása kötelező

Kézilabda Kapura lövés
Távolba dobás

Kosárlabda Fektetett dobás.
Büntetődobás egy vagy két kézzel.

Labdarúgás

Röplabda Kosárérintés és alkarérintés fej fölé folyamatosan.
Nyitás választott technikával.

Informatika:

1. Információs társadalom   Információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban
Közhasznú magyar információs adatbázisok
Jogi és etikai ismeretek
Információs és kommunikációs technológiák a társadalomban
Algoritmusok és programozás
2. Informatikai
    alapismeretek - hardver   A számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb jellemzői
    A számítógép üzembe helyezése
3. Informatikai
    alapismeretek - hardver   A számítógépek felépítése, funkcionális egységei, azok főbb jellemzői
    A számítógép üzembe helyezése
4. Informatikai
    alapismeretek - szoftver   Az operációs rendszer és főbb feladatai
    Az adatkezelés szoftver és hardver eszközei
    Állományok típusai
    Hálózatok működésének alapelvei, felhasználási területei
5. Szövegszerkesztés   Szövegszerkesztő program kezelése
    Szövegszerkesztési alapfogalmak
    Szövegjavítási funkciók
    Táblázatok, grafikák a szövegben
6. Táblázatkezelés   A táblázatkezelő használata.
    Táblázatok felépítése
    Adatok a táblázatokban
    Táblázatformázás
    Táblázatok, szövegek, diagramok
    Problémamegoldás táblázatkezelővel
7. Adatbázis-kezelés   Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
    Adatbázis-kezelő program interaktív használata
    Alapvető adatbázis-kezelő műveletek

8. Információs hálózati szolgáltatások	Kommunikáció az Interneten Weblapkészítés
9. Prezentáció és grafika	Prezentáció Grafika
10. Könyvtárhasználat	Könyvtárak Információkeresés

8.5. Az iskolai beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái

A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje

Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot 10 munkanapon belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni. A házirend további korlátozásokat írhat elő a témazáró és a számonkérő dolgozatok bejelentése és megíratása tárgykörében, így korlátozásokat állíthat föl az egy napon írátható témazáró és számonkérő dolgozatok számát illetően.

Az iskolai dolgozatok formái az alábbiak:

- **röpdolgozat** az adott óra vagy maximálisan az utolsó három óra tananyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező,
- **számonkérő dolgozat** háromnál több óra anyagából,
  - érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét,
  - a számonkérő dolgozat előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék,
- **témazáró dolgozat** egy vagy több átfogó témakör anyagából
  - jellemzően az osztály egészét érinti,
  - a témazáró dolgozat előzetes bejelentése a dolgozat íratását megelőzően legalább egy héttel korábban kell, hogy megtörténjék,

A tanulók értékelése

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt. Általánosan elvárható, hogy a tanuló rendelkezzen egy félévben tantárgyanként legalább három osztályzattal.

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint írásbeli számonkérés követi. A tanulónak joga van a megírt, és 10 munkanapon belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A lezáró-minősítő értékelést a tanulási folyamat nevezetes szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk. A minősítő értékelés során **globális képet adunk a tanulóról**; arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a neveltségi és tanulmányi követelményeknek. Szummatív értékelési típusok a következők:

- az évközi osztályozás,
- a félévi értesítő,
- az év végi bizonyítvány,
- az érettségi vizsga.

A minősítő értékelés sajátos eszközét jelenti kialakult gyakorlatunk és nevelési elveink szerint **az osztályfőnök dicsérő-elmarasztaló rendszere**. Ennek az értékelési rendszernek az elemeit az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy bizonyos esetektől eltekintve (hiányzások szankcionálása, versenyek jutalmazása) a konkrét intézkedéskor **döntő szerepe van az osztályfőnök pedagógiai koncepciójának, pedagógia elveinek, következetességének, személyiségének**.

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk

A szóbeli feleleteket, mint a beszámoltatás alapvető módját igyekszünk rendszeresen alkalmazni. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk. A szóbeli feleletek osztályozásakor a digitális naplóba a felelet (f) jelölést írjuk a szülő és a diák tájékoztatása érdekében.

Gyakorlati beszámoltatásra kerül sor a testnevelés esetében. A gyakorlati beszámoltatás a tanuló által az iskolai oktatás és az otthoni felkészülés alatt megszerzett gyakorlati feladatok teljesítési szintjének értékelését, a tanuló osztályozását célozza.

8.6. Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az alapfokú végzettséget iskolánkban megszerző tanulók is, az általános felvételi eljárás keretében jelentkeznek középfokú tanulmányokra. Amennyiben az iskola által meghirdetett képzésekre jelentkeznek, és megfelelnek a szakmai követelményeknek, a beiskolázás sorrendjének meghatározás során előnyt élveznek a külső jelentkezőkkel szemben.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a kiadott kerettantervekben meghatározott, az adott évfolyamon minden tantárgyból követelményeket teljesítette. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulmányi munka és az érdemjegyek alapján bírálják el.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg a döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatokat az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

8.7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanítási órákon jellemzően rendszeres otthoni szóbeli feladatot határozunk meg, amelyet a tanítási órát tartó pedagógusaink egyértelműen közölnek. A szóbeli felkészülés céljából meghatározott feladatokat a következő tanítási órákon szóbeli, esetenként írásbeli számonkérési formában, illetőleg frontális számonkéréssel ellenőrizzük. A szóbeli feladatok mellett a legtöbb tantárgyból rendszeresen írásbeli házi feladatokat határozunk meg, amelyet tanulóinknak általában a következő tanítási órára kell elkészíteniük.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok meghatározásakor a következő elveket követjük:

- egy-egy tantárgyból jellemzően annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot jelölünk ki, amennyi – átlagos diákjaink képességét és munkabírását, koncentráció képességét figyelembe véve – nem haladja meg a 30 perces munkaidő-igényt
- a tanítási szünetek időtartamára (nyári, őszi, téli és tavaszi szünet, többnapos ünnepek) nem adunk az átlagos mennyiséget meghaladó írásbeli és szóbeli házi feladatot
- minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell

Elsőrendűen fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szellemi terhelése az optimálishoz közelítsen. Ennek érdekében nem elegendő az iskolai tanítási órákon való aktív vagy passzív részvétel. Szükségesnek tartjuk, hogy tanulóink számára rendszeresen önálló otthoni felkészülésre alkalmas írásbeli és szóbeli feladatokat határozzunk meg.

8.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket. Célunk ezzel az, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő és energia jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére.

8.9. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 80. § (1) bekezdése alapján a minden tanévben országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot minden tanévben január és május között szervezzük meg, a testnevelési órák keretében a **Hungarofit** rendszer alkalmazásával, amelynek kidolgozása **Dr. Mérei Ildikó** nevéhez fűződik. A tanulók általános fizikai teherbíró-képességének értékeléséhez és minősítéséhez használt „Hungarofit” (fizikai fittség mérése) alapmérései az alábbiak:

- Aerob vagy alap-állóképesség mérése: 2000 m-es síkfutással.
- Izomerő mérése és dinamikus ugróerő mérése helyből távolugrással páros lábbal.
- Dinamikus dobóerő mérése: kétkezes labdadobás hátra fej fölött, tömött labdával.
- Kar-, törzs-, és lábizmok együttes dinamikus erejének mérése: egykezes labda-lökés helyből az ügyesebb kézzel, tömött labdával.
- Dinamikus erő-állóképesség mérése: vállövi- és karizmok erő-állóképességének mérése: mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig.
- Csípőhajlító és a hasizom erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig.

A korosztálynak megfelelő követelményeket a tornaterem folyosóján kifüggesztjük, hogy azt a tanulók bármikor megtekinthessék. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak. A felmérést követő időszakban értékelhető azonban osztályzattal a tanulók mért eredményekhez képest felmutatott fejlődésének mértéke. A felmérések eredményeit a testnevelő tanárok kötelesek vezetni úgy, hogy az egyes osztályokban tanuló diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre követhetőek legyenek. Az adatbázis rendszeres vezetésének ellenőrzése a természettudományi munkaközösség vezetőjének feladatkörébe tartozik. A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon az alábbiakban ismertetett módon

8.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Az egészséges életmódra nevelés keretében kívánjuk fejleszteni – elsősorban osztályfőnöki órákon, másrészt a szociálisan hátrányos helyzetű diákokkal való egyéni foglalkozás alkalmával – az alábbi képességeket és készségeket:

- érzelmek alkotó kezelése,
- a stressz kezelés,
- az önismeret, önbecsülés megerősítése,
- a célok megfogalmazása és kivitelezése,
- a konfliktuskezelés,
- a problémamegoldás, a döntéshozás,
- a kortárs csoport nyomásának kezelése,
- a segítségkérés és segítségnyújtás módjának megismerése,
- az elutasítási készségek fejlesztése.

Az elkövetkező időszakban szeretnénk a drogmegelőzési tevékenységünket hosszabb távon előre megszervezni és még szakszerűbben végezni. Ehhez alapvetően szükséges, hogy több kollégánk ilyen irányú továbbképzésben részesüljön. Alapvető feladatunknak tekintjük a legális és illegális szerek fogyasztásának visszaszorítását. Ennek érdekében megismertetjük a tanulókat e szerek fogyasztásának következményeivel, valamint rendszeres tájékoztatást nyújtunk a szülők számára is. Kialakított drogstratégiánkat szisztematikusan fejlesztjük, elkerüljük a drogfogyasztás, mint társadalmi probléma kampányszerű kezelésének veszélyeit.

Az egészségfejlesztési tevékenységünk célja az egészséggel kapcsolatos egyéni és közösségi érzékenység fokozása, az egészséges életstílusok elterjesztése és olyan környezeti körülmények kialakítása, melyek elősegítik az egészség feltételeinek létrejöttét.

Az egészségkultúra összetevői, amelyre nevelő munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk:

- az egészséges táplálkozás,
- a rendszeres testmozgás,
- a higiénés magatartás,
- tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától.

A helyes táplálkozás ismérvei a rendszeresség, az ebéd megfelelő minősége, a zöldség és gyümölcsfogyasztás, valamint a megfelelő étkezési körülmények. Az elméleti ismereteket tanulóink elsajátítják a biológia órákon, összekötve a táplálkozási zavarokról tartott védőnői

órával. Az iskolai étkeztetésben gondot fordítunk a megfelelő minőségű (rostokban, vitaminokban és fehérjékben gazdag) ebédre, a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztásra. Az iskola vezetése a megfelelő étkezési körülmények, az ebédlő igényes kialakítását és működését biztosítja.

A rendszeres testmozgás az egészséges embereknek is elengedhetetlenül fontos, elsősorban kedvező élettani hatásai miatt, de egyéb előnyökkel is jár: megfelelő erőnlét, mentális kiegyensúlyozottság, fittség, de nem utolsósorban kiváló szórakozás és hasznos időtöltés is. Ezeket az elveket tantestületünk magáénak vallja, és a napi rendszeres testmozgást igyekszik biztosítani diákjaink számára. Diákjainknak lehetősége van különböző sportjátékok, pl. floorball, kosár-, kézilabda vagy egyéb sportok gyakorlására, a testnevelő kollégákkal egyeztetve. Az iskolában a diákok szabadon használhatnak ping-pong asztalokat, csocsóasztalt, időnként versenyeket szerveznek kollégáink.

A higiénias magatartás fogalma nagyon széleskörű. Az iskolai egészségfejlesztésben a legfontosabbnak tartott területei a személyi-, környezet-, szexuál- és mentálhigiénia. A személyi higiénia területét a biológia tantárgy oktatása során többször említjük, a tanulók ismereteit fokozatosan bővítve. Ilyenkor gyakran a védőnő is órákat tart, pl. élősködők vagy tetoválások és piercingek témájában. A rendszeres kézmosás feltételeinek biztosításáért a takarítószemélyzet felelős, folyékony szappanok, WC papír, minden diákunk számára elérhető. A tevékenység megelőző jellegében szerepet játszik az évenkénti iskolaforgászati szűrés is. A környezethigiénia része a fent említett higiéniai eszközök hozzáférhetővé tétele az iskolában a diákok számára, az iskola padlózatának rendszeres tisztítása és fertőtlenítése, valamint a szennyfogó szőnyegek használata. Iskolánkban ennek felelősei a takarító személyzet tagjai. A szexuálhigiénia és mentálhigiénia témájával a diákok osztályfőnöki órákon valamint a védőnő segítségével önismereti foglalkozások formájában találkoznak, hittan órákon az emberi érzelmekről esik szó, biológia órák keretében pedig elméleti áttekintést kapnak a nemi működésről, születésszabályozásról, betegségekről. Az ide vonatkozó ismeretek, érzelmi beállítódások nagyon átgondoltak, az órák tartói folyamatos kapcsolatot tartanak az egyházi vezetőkkel. Természetesen az ismeretek bővítése folyamatos, minden évfolyamon foglalkozunk a témával.

Az egészségkultúra lényeges eleme a tartózkodás az egészségkárosító anyagok szervezetbe juttatásától. A véletlenszerű mérgezéseket az iskolában kizárja a konyhai dolgozók pontos és

jól átgondolt, a szabályoknak mindenben megfelelő működése, valamint a vegyszert is tartalmazó szertárak zárhatósága, és a személyi felelősök rendszere. Az egészségkárosító anyagok tudatos használatának megelőzése már komolyabb feladat. Az alkoholfogyasztás egészségnevelési vonatkozásának ellentmondásos jelensége a társadalmi gyakorlat és az iskolai élet különbözősége. Kiemelt figyelmet fordítunk a napjainkban könnyen és olcsón elérhető szintetikus drogok veszélyességének és kiszámíthatatlanságának megtanítására, valamint arra, hogy diákjaink képesek legyenek felismerni a drogok hatása alatt álló embert, valamint megtenni a legszükségesebb és a legsürgetőbb teendőket az adott helyzet kezelésére.

A megelőző órákat természetesen megtartjuk, mind osztályfőnöki, mind biológiaórán, és a tantestület pedig pozitív mintát ad a kérdésben, amely rendkívül fontos eleme egészségnevelési elveinknek.

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása
- ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés
- helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása

A környezeti nevelés tartalma és tanulási módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). A biológia tantárgy keretein belül 12. évfolyamon sor kerül az ökológiai alapfogalmak és rendszerek megismertetésére, valamint hittan órákon fontos kérdéskört – „én és a többiek”, „én és a közösségem”, „én és az egyház” – járnak körbe tanulóink.

Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:

- Legyen az egész életen át tartó
Intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos-a tanórai tevékenységen kívül a természetjáró szakosztály kirándulásaikor is mindig megjelennek a helyi környezeti problémák.
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)- nemcsak földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem idegen nyelvi

- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövő orientált”
- Legyen rendszerszemléletű
Neveljen együttműködésre- a teljes iskolai munkán végigvonul a kooperációra nevelés. Tánc és dráma kurzusokon az osztály csoportokra bontva dolgozik, többször dolgoznak projektben egy-egy tanórai feladat megoldásakor, valamint kollégáink használják a kooperatív technikákat a tanórai foglalkozások szervezésekor.
- Neveljen problémamegoldásra- fontos értéknek tekinti tantestületünk. Fejlesztésére szakköri rendszert működtetünk, így a tehetséges tanulók jobban elmélyülhetnek az adott szakterület problémáiban, a lemaradó tanulók pedig segítséget kaphatnak a felzárkózáshoz akár társaiktól is.
- Neveljen új értékrendszerre – sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme”- tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja.

8.11. A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei, formái
(*Nkt.54. §; 20/2012. EMMI-rendelet 64. §*)

Az értékelésre, az osztályozásra vonatkozó irányelveket valamint a jutalmazási és büntetési fokozatokat a tanév elején (ha szükséges folyamatosan), a diákokkal és a szülőkkel ismertetni kell. A magatartás és szorgalom minősítésében az osztályfőnök dönt az osztályban tanító tanárok és az osztályközösség véleményének figyelembevételével. Ahhoz, hogy a tanulók minősítése a lehető legrealisabb és legmegalapozottabb legyen, a nevelőtestület tagjainak és az osztályfőnököknek folyamatos, következetes tájékozódásra és kommunikációra kell törekedniük.

A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek a következők:

- segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre,
- mindig személyre szabott legyen,
- ösztönző hatású legyen
- folyamatos legyen
- a megtorló jelleg kerülendő
- segítse az iskola oktatási, nevelési céljainak elérését,

- a pozitív értékelés domináljon, de mindig maradjon meg a realitás szintjén,

Jutalmazás formái:

		Ideje	Ki adja
Szaktanári dicséret	Kiemelkedő tantárgyi teljesítményért, produktumért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	A szaktanár
Osztályfőnöki dicséret (szóbeli, írásbeli)	Kiemelkedő közösségi munkáért, projektekben témahetekben való részvételért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök (a szaktanárok, a napközis nevelők, a diákönkormányzat javaslata alapján)
Igazgatói dicséret	Kimagasló tanulmányi, kulturális, sport, projektben, témahétben teljesített eredményéért	A tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	Az osztályfőnök és a szaktanár javaslatára az igazgató
Tárgyjutalom	Kimagasló tanulmányi, kulturális, sport, projektben, témahétben teljesített eredményéért	A tanév végén	A szaktanárok, vagy az osztályfőnök, a napközis nevelő
Oklevél	Kitűnő tanulmányi eredményért	A tanév végén	Az osztályfőnök
Don Bosco Díj	Az adott területen nyújtott kiemelkedő teljesítményért (11 évfolyamtól)	Don Bosco ünnepén	A diákönkormányzat javaslata az igazgató

Fegyelmező intézkedések:

Szaktanári figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tantárgyi követelmények nem teljesítése, a felszerelés, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt.
Osztályfőnöki figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	A tanuló tanulmányi és magatartási kötelezettségzegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
Igazgatói figyelmeztetés (szóbeli, írásbeli)	Az iskolai házirend gyakori megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás, fegyelmezetlenség miatt.
Igazgatói intés (írásbeli)	Az iskolai házirend súlyos megsértése, szándékos károkozás, igazolatlan mulasztás, súlyos fegyelmezetlenség miatt.

Magatartás értékelésének elvei:

Példás:

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi;
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti;
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat;
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú;
- Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben;
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes;
- Megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó:

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra;
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- A házirendet igyekszik betartani;
- Felnőttekkel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias;
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek;
- Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

Változó:

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása;
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel;
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen;
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész;

- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó;
- Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki megrovás;
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés.

Rossz:

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek;
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja;
- A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tisztetelen, társaival durván beszél, verekedik;
- Legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói intés.

A szorgalom értékelésének szempontjai

Példás:

Figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit:

- Életkörülmények helyzetét,
- Képességek szintjét,
- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
- Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed;

Jó:

- A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;

- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű;
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
- Önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
- Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag:

- A tanuló szorgalma, hanyag, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan;
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.

8.12. Sajátos pedagógiai módszerek

Tanulócsoportos oktatás

A gimnázium és szakközépiskolai osztályokban az oktatás tanulócsoportos rendszerben történik, a csoportok létszáma 10-15 fő. A szaktanárok egyik fő célja, hogy a tananyag feldolgozásnál a digitális technika előtérbe kerüljön, ezt segítik a tanulócsoportok részére beszerzendő laptopok, és multimédiás tananyagok, amelyeket a diákok használnak. A tanulócsoportok összeállítása bementi méréseken alapszik, ez lesz az alapja az egyéni fejlesztési tervek kidolgozásának is. A csoportok összetételét alapvetően meghatározza az érdeklődés, a hozott, előzetes tudás, a tanulási képesség, valamint a kompetencia-fejlesztési szükséglet. A csoportmunka során megvalósul a személyre figyelés, az oktatás képes igazodni, a diák aktuális állapotához és tudásanyagához. Az egyéni érdeklődés felkeltése, a tanulás-módszertani

képességek fejlesztése a mindenkori szaktanár/mentor feladata. A tanulócsoporthoz foglalkozások alkalmával a személyközpontú attitűd beépül a mindennapi pedagógiai munkába, így kialakítva azokat a tanulási útvonalakat, amelyek biztosítják a sikeres érettségi vizsgát. A tanulócsoporthoz nem frontális az oktatás kerete, a szaktanár elkötelezett az újszerű, hatékony munkaformák iránt. Alapvetően a kooperációra épülnek a feldolgozandó anyagok, megjelenik az egyéni differenciálás, a kooperatív munkaforma és a projektmódszer.

Projektmódszer

Az éves munkatervben megjelölt témákban projektmódszerrel történik az oktatás. Célunk a tanulók témához kapcsolódó ismereteinek mozgósítása, komplex alkotó jellegű bővítése, képesség- és személyiségfejlesztése, a természet megőrző szeretetére, tiszteletére, a környezetünk megóvására való nevelés. A tanulószervezés középpontjában a saját élményű tanulás, az elvégzendő tevékenység, a cselekvés áll, ahol a tanulók ezen komplex feladatok elvégzésével szerzik meg a megfelelő kompetenciákat. A módszer megkülönböztetetten célozza meg a kreativitás, a nyelvi kommunikáció, és problémamegoldás, az önálló tanulás, az együttműködési képesség fejlődését.

Komplex Instrukció

A program a hátrányos helyzetű gyerekek integrációs oktatásának megvalósítására alkalmas nevelési-oktatási módszer.

Program során a legfontosabb fejlesztendő kulcskompetenciák a következők:

- Szociális és életviteli kompetenciák.
- Általános megismerő kompetenciák.
- Együttműködésre képesé tevő kompetenciák

A Komplex Instrukciós Program olyan tanítási módszer, mely lehetővé teszi a tanárok számára a magas szintű csoportmunka szervezését olyan osztályokban, ahol a tanulók közötti tudásbeli különbség és kifejezőkészség tág határok között mozog. A többféle képességet felszínre hozó tananyag összeállításánál elsődleges cél a tanulók magasabb szintű gondolkodásának előmozdítása egy központi téma, egy alapvető kérdés köré szervezett csoportmunka segítségével. A nyitott végű, több megoldást kínáló feladatok biztosítják a tanulók egymástól független, kreatív gondolkodását, problémamegoldó képességének fejlesztését. A módszer egyik legfontosabb jellemvonása, hogy a feladatok megoldása

különböző képességek alkalmazását teszik lehetővé, tehát a különböző szociális háttérrel, tudással rendelkező gyerekeknek alkalma nyílik a feladatok sikeres végrehajtására, a csoportmunka megoldására. A speciális munkaszervezés lehetőséget ad a pedagógusnak arra, hogy a feladatok sikeres végrehajtása érdekében megtanítsa a gyerekeket a csoporton belüli együttműködési normákra, a munkában a meghatározott szerepek elsajátítására. A tanárnak az óra során alkalma nyílik a csoport egésze és a csoporttagok egyedi munkájának követésére, és az osztályon belüli hierarchikus rendnek a megváltoztatására, mely alapján véve felelős a csoporton belüli egyenlőtlenség kialakulásáért.

A módszer elvei a következők:

1. Differenciált, nem rutinszerű feladatok alkalmazása, mely minden esetben nyitott végű, több megoldást kínáló, sokféle, eltérő képességek mozgósítására alkalmas feladatot jelent.
2. A felelősség megosztásának elve magába foglalja az egyén felelősségét a saját teljesítményéért és a csoport felelősségét az egyén teljesítményéért.
3. A tanulók munkájának ellenőrzése a normákon és a szerepeken keresztül történik.

A tanár munkája során szakít a rutin-döntéshozattal. Reagálása attól függ, hogy a csoport milyen úton hajtja végre a feladatot és a meglévő státuszprobléma milyen jellegű beavatkozást igényel. A feladatok jellege megkívánja, hogy új és differenciált feladatokat és módszereket alkalmazzon, ezzel készítve absztrakt gondolkodásra a tanulókat. Az egyéni feladatot pedig úgy kell meghatározni, hogy a diáknak szüksége legyen a csoportfeladat eredményére, vagyis máris jelentkezik annak igénye, hogy a közös csoportfeladat végrehajtása megfelelő színvonalú legyen az egyéni továbbhaladás érdekében. Az elvek betartása figyelmes, logikus munkaszervezést kíván.

Másodi Esély Gimnáziumi Program

Iskolánk a Második Esély programnak megfelelően lehetőséget nyújt azon fiatalok számára, akik valamilyen okoknál fogva lemorzsolódtak a középfokú iskolarendszerekből, hogy tanulmányaikat befejezhessék. Beszámításra kerülnek az előzetes tanulmányaik, oktatásuk pedig rugalmas keretek között, személyre szabott igényeknek megfelelően folyik, a kerettantervi előírásokat figyelembe véve. Lehetőséget kapnak bekapcsolódni az érettségire felkészítő képzésbe, szakmai tantárgyak és gyakorlati oktatás nélkül. Az oktatott közismereti tantárgyak óraszámát megfelel a szakközépiskola 12. és 13. évfolyamán előírtaknak, de a

tanítási-tanulási út egyéni, a változó élethelyzetekre reagáló. A képzés nappali és esti tagozat is keretében is lehetőség a hagyományos oktatási rendszerben kudarcot vallott diákoknak.

8.13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítésének formái:
  - ingyenes tankönyvellátás biztosítása a jogszabályok által meghatározott módon,
  - tankönyv-vásárlási támogatás biztosítása,
  - kedvezményes ebéd biztosítása,
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmód-program keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

8.13.1. A tanulási esélyegyenlőség biztosításának elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánknak (a fenntartóval, a családdal, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményesítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

8.13.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola jellegéből és működési körülményeiből adódóan sok a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. Folyamatosan gondot fordítunk arra, hogy lehetőségeink szerint segítsük a hátrányok enyhítését. Ennek érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk tantestületünk:

- Az osztályfőnökök megismerik a tanulók szociális helyzetét.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulóakra. Egyéni elbeszélgetésekkel, a szülőkkel való találkozásokkal segítjük a tanulók beilleszkedését a közösségbe.
- A problematikus esetekben szakember (mentálhigiénés szakember, pszichológus) segítségét vesszük igénybe.
- Az iskolaorvos, a védőnő, és az osztályfőnök együttműködnek a problémák megoldásában. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Iskolánk befogadó intézmény,

Pedagógiai programunkban megjelennek a differenciált és az egyéni fejlődést biztosító módszertani eljárások. Iskolánk vezetése és tantestülete felvállalja a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását, számunkra személyre szabott értékelési és követési rendszert biztosítunk. Nevelésük során az

esélyegyenlőség feltétlen biztosítására fenntartónk esélyegyenlőségi intézkedési terve, illetve saját esélyegyenlőségi tervünk tartalmaz előírásokat.

A jogszabályok által lehetővé tett maximális kedvezményeket biztosítunk a sajátos nevelési igényű jelentkezők számára.

8.14. Az iskola értékelési és ellenőrzési rendszere

Az iskola tanulói félévente, vizsgaheteken adnak számot megszerzett tudásukról. Ezeken a heteken írásbeli és szóbeli komplex vizsgát tesznek, szakközépiskolában az érettségi tantárgyakból, szakközépiskolában a szakma megszerzéséhez szükséges ismeretekből (belső vizsga).

Az elért eredmények súlyozottan számítanak a tanulmányi előmenetel értékelésében.

Értékelési módok:

belső, formatív, a tanulót önmagához mérő, saját fejlődési folyamatában visszajelzést adó: visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a tananyagban belül a megoldási módok kialakítása céljából;

külső, diagnosztikus mérés, amelynek funkciója bemenetkor a tervezés segítése, a tanítás folyamatában az adaptáció, a tesztelés végén pedig az innováció segítése.

Mérési fejlődést nyomon követő eljárásrendszer:

Feladat:

Olyan mérési, egyéni fejlődést nyomon követő eljárásrendszer működtetése, amelyben a gyermekek cselekvésekbe ágyazottan figyelhetők meg visszacsatolás a célokhoz és a feladatokhoz.

Az értékelési rendszer jellemzői:

- egységes, egyszerű és áttekinthető,
- differenciált, egyénre szabott,
- kiszámolható,
- skatulyázás nélkül jelzi a sikert is, és a kudarcot is,

- elismeri a szorgalmat és a tehetséget,
- reális információt nyújt a szülő, a tanuló, az iskola számára.

Kompetencia alapú értékelési rendszer

- egyéni értékelő lap
- egyéni fejlődési napló – egyéni ütemterv vezetése
- egyéni terv készítése
- belépő-kimeneti, havi szintfelmérők elemzése
- állapotfelmérések készítése

Szöveges értékelés a tanítási folyamatban

Az új ismeretekhez, képességekhez szükséges előfeltételek megléte – diagnosztikus mérés.

Diagnosztikus értékelés – nem lehet osztályzat

1. Kompenzációs szakasz: csak differenciált módszerrel lehet tanítani – egyéni fejlesztési terv szerint

Formatív értékelés – nem lehet osztályzat

2. Az előfeltételek megléte

Diagnosztikus mérés – **diagnosztikus értékelés** – nem lehet osztályzat

3. Az új téma, ismeretek, készségalkítás folyamata – **formatív értékelés** – nem lehet osztályzat.

4. Az új téma, ismeretek, készségalkítás elsajátításának mértéke: **diagnosztikus értékelés** – nem lehet osztályzat.

5. Kompenzációs szakasz: **formatív értékelés** – nem lehet osztályzat

6. A kompenzáló szakaszban az új téma ismeretek, készségalkítás elsajátításának mértéke: **diagnosztikus értékelés** – nem lehet osztályzat.

Új téma, ismeret, készségtanulás követelményeinek való megfelelés mértéke – lezáró értékelés – **minősítés**, lehet osztályzat is.

Az értékelés célja:

- Az önértékelés képességének kialakítása;
- Motiváció az elképzelt vagy elvárt jövőkép elérése érdekében;
- A teljesítményszint és tudásszint jelzése;
- Jelezze a pedagógus számára a tanuló fejlődését, fejleszhetőségét;
- Tájékoztassa a szülőt, hogy milyen gyermeke viszonya az iskola követelményeihez.

Az értékelés legyen:

- Sokszínű, serkentő, ösztönző hatású;
- Folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő;
- Tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú;
- Következetes, szakszerű és felelősségteljes;
- Céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére

- Az ismeretek, készségek, a tárgyi követelmények elsajátításának szintjére,
- A tanórán kívüli magatartásra;
- A szorgalomra - ezen belül a felkészülésre, feladatvállalásra, feladatvégzésre, a szükséges felszerelés meglétére;
- Szabálytiszteletre, felelősségvállalásra, viselkedésre;
- A korábbi teljesítményhez képest megmutatkozó fejlődésre.

Értékelés

A tanulók minősítése

Az érdemjegyadás, az osztályozás és az értékelés annak a pedagógusnak a feladata, aki az adott tantárgyat tanítja.

Az értékelés során olyan általános kompetenciákat is figyelembe kell venni, mint előadókészség, lényeglátás, lényegkiemelés, szövegértés, forráshasználat, együttműködési készség.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli.

- A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma tantárgyanként, félévenként minimum kettő

Az érdemjegyek adásának alapja a tanuló

- tárgyi tudása,
- önálló feldolgozó (kutató) munkája,
- tanórai aktivitása,
- füzeteinek rendje, esztétikuma,
- tanórán kívüli tevékenysége (versenyeken, vetélkedőkön való szereplés).

- A gyakorlatok elbírálásának és az érdemjegyek megállapításának szempontjai:

- a tananyag elsajátításának mértéke,
- tanuló szakismerete, pontossága, önállósága,
- megbízhatósága,
- tanuló munkához való viszonya,
- kötelességteljesítésének mértéke,
- eszközök, szerszámok gondozása,
- munkavédelmi és egészségügyi rendszabályok ismerete és betartása

Félévkor és a tanítási év végén az érdemjegyek alapján a pedagógus osztályzattal minősíti a tanulót.

Az osztályzatot a tanuló különbözeti -, osztályozó -, pótló vagy javító vizsgán is szerezheti.

Sikertelen teljesítés esetén /bármilyen okból eredő/ a tanuló a tanév során szervezett vizsga keretében (tanulmányi idő alatti vizsgák) kell megtennie - ilyen lehet pl. osztályozó, beszámoltató, különbözeti, javító és pótló vizsga – a mindenkor hatályos intézményi vizsgaszabályzat alapján.

8.15. Tantárgyak tanterve

Az egyes tantárgyak cél-, tananyag- és követelményrendszere elektronikus adathordozón található. A szakmai munkaközösségek véleményét - szakterületet érintően - a pedagógiai program és a helyi tantervek elfogadásához az intézményvezető beszerezte.

8.16. Szakmai program

A részletes szakmai program elektronikus adathordozón található.

8.17. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési programja

A fejlesztési program elektronikus adathordozón található.

9. Zárszó

Felhívjuk figyelmét, hogy pedagógiai programunk elolvasásával tájékozódott az iskola legfontosabb céljairól és a célok elérésének módszereiről, de a pedagógiai program nem adhat teljes képet az intézményről tanterveink és a működést szabályozó egyéb dokumentumaink (házirend, szervezeti és működési szabályzat,) ismerete nélkül. Amennyiben Önt ezek a dokumentumok érdeklik, kérjük, hogy olvassa el www.don-bosco.sulinet.hu címen elérhető honlapunkról a szóban forgó dokumentumokat, vagy információért forduljon az iskola igazgatójához!

Jóváhagyó nyilatkozat

Az intézmény vezetőjeként a nevelőtestület által a mai napon elfogadott pedagógiai programot a köznevelési törvény 69. § (1)/e pontjának felhatalmazása alapján jóváhagyom. Egyben tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösségek véleményüket - szakterületüket érintően - a pedagógiai program és a helyi tantervek elfogadásakor kifejtették.

Kazincbarcika, 2021. 07. 03.

Jóváhagyó nyilatkozat

A Don Bosco Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakgimnázium, Gimnázium és Kollégium fenntartója, a Szalézi Intézmény Fenntartó képviselőjében nyilatkozom, hogy a fenntartó a Don Bosco Általános Iskola, Szakközépiskola, Szakgimnázium, Gimnázium és Kollégium, Középiskola és Kollégium tantestülete által 2017. május 03-án módosított pedagógiai programot jóváhagyta.

Budapest, 2021. 07. 03.

Legitimációs záradék

A Szülői Munkaközösség által delegált képviselő a módosított Pedagógiai Programot megismerte, véleményezési jogával élt.

Kazincbarcika, 2021. 07. 03.

SzM elnöke

A Diákönkormányzat által delegált képviselő a módosított Pedagógiai Programot megismerte, véleményezési jogával élt.

Kazincbarcika, 2021. 07. 03.

DÖK elnöke

